

„Mācīju sporta veidu un mācījos dzīvi”

Pasākumā *Kuldīgas novada gada balva sportā* pateicību par mūža ieguldījumu saņēmis Vijars Švānbergs – ilggadējais Skrundas volejbola treneris, kurš nostrādājis 37 gadus. Tagad viņš ir pensijā un darbojas saimniecībā Saldus novadā. Kopumā balvas pasniegtas 15 kategorijās.

Ilggadējais Skrundas volejbola treneris Vijars Švānbergs pasākumā *Kuldīgas novada gada balva sportā* saņem pateicību par mūža ieguldījumu.

Turpinājums
➔ 8.–9. lpp.

AR KOLĒGU UN ĢIMENES ATBALSTU

V.Švānbergs: „Esmu patiesi pagodināts. Kad sāku volejbolā trenēt, nebiju iedomājies, ka tas novedīs pie tāda brīža. Gribēju iemācīt spēli, kas man patīk. Pārdomājot šīs trenera desmitgades, secinu: es ne tikai mācīju sporta veidu, bet arī mācījos dzīvi. Es audzināju audzēkņus, un viņi – mani. Šī ir atzinība ne tikai man, bet ikvienam, kas gājis šo ceļu līdzās. Paldies kolēģiem!”

V.Švānbergs atceras, ka viņam patīcis arī slidot, slēpot, peldēt, spēlēt futbolu, bet pirmo diplomu viņš ieguvis pionieru četrcīņā. Skrunda nav iedomājama bez volejbola, arī Vijars to apguvis, un pirmais treneris bijis Ilmārs Juriks, pēc skolas beigšanas spēlējis arī armijā. Strādājis auto-

transporta uzņēmumā Saldū, arī par taksometra šoferi Kuldīgā, līdz kļuvis par treneri. Divus gadus esot pensijā, V.Švānbergs saimnieko laukos: „Esmu privilēģēts, jo dzīvoju senču īpašumā. Cenšos to atjaunot, tāpēc darbs dzen darbu un daudz brīva laika nav.”

Laulībā ar sievu Dzintru nodzīvo 48 gadi, un viņa stāsta: „Vieglī nebija, jo vienmēr jājūt līdzī. Esam izdzīvojuši (smejas). Sākumā biju uz sportu mazliet greisirdīgs, jo piektdienās aizbrauc un svētdienās smaidīgs atgriežas. Viss ģimenē tika organizēts saistībā ar sportu.” Vijars piebilst, ka viņam bijušas piecas komandas un daudz sacensību nedēļas nogalēs.

STINGRS UN KĀRTĪGS

Bez sporta atmiņā vēl citi piedzīvojumi, jo jaunieši paliekot jaunieši: „Bi-

jām *Tio* vasaras spēlēs Koknesē. Man toreiz bija trauma – kliboju. Turnīrs iet uz beigām, vienas komandas nav. Pieeju pie organizatores, lai pasaka mikrofonā. Viņa saka: puisi varbūt aizgājuši uz Kokneses pilsdrupām lēkt ūdenī. Kājas kļuva gurdēnas... Bet viss bija labi. Puišiem nevienu vārdu neteicu.”

Ilggadējā trenere Rudīte Kronlaka sazinājusies ar Vijara pirmajām audzēkņēm, un viņas atsūtījušas ziņu, kurā cita starpā teikts: „Kā treneris bija vērstis uz ātru rezultātu, stingrs, pedantiski kārtīgs un ar mums neauklējās. Viņa mašīnā drīkstēja iekāpt tikai reālais. Ikviens atceras garās filozofiskās sarunas par dzīvi. Viņam bija svarīgi, kāds ir mūsu dzīves mērķis un jēga.”

Inta Jansone

Lailas Liepiņas foto

Pašvaldības kapitālsabiedrība **Kuldīgas slimnīca**. Stāsta vadītājs Andris Aniņš: „Centīsimies panākt, lai valsts kvotas tiktu pārskatītas.” ➔ 5. lpp.

Tehnoloģiju lappusē:

kuldīdzniekus skenēs zinātnes labā; vai sociālie mediji ir džungļi.

➔ 3. lpp.

Tramps un ASV:

kā tas ietekmēs mūs.

➔ 2. lpp.

Māksliniece Heidija Holmstrema **aicina skaņu pastaigā** gar Ventu un rāda savu instalāciju.

➔ 12. lpp.

29. janvārī sāksies Zaļās koka čūskas gads.

Dabas pētnieks Ilmārs Tīrmanis atgādina: Latvijā čūskas ir īpašas, interesantas un nekaitīgas, ja tām neuzbrūk.

➔ 6.–7. lpp.

Domes **uzņēmējdarbības atbalsta komisijā**: teritorijas plānojums, būvvaldes darbs, *Vulkāna* teritorija un stāvvietu izbūve.

➔ 4. lpp.

Piektdien, 31. janvārī:

- Moderna fizikas klase KCV.
- Kā laika apstākļi ietekmēs ražu.
- Ceļojumā uz Maroku.
- Sievietes veselībai.
- Turlavas jaunumi.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Absolūti unikāli

Jēkabs Aleksandrs Krūmiņš

Režisora Ginta Zilbaloža animācijas filma *Straume* kļuvusi par pirmo latviešu filmu, kas nominēta ASV Kinoakadēmijas balvai *Oskars*. Tā pretendē divās kategorijās: kā labākā pilnmetrāžas animācija un labākā starptautiskā filma. Jau *Oskara* nominācija vien ir pārrakstījusi visu mūsu valsts kinovēsturi, turklāt to izdarījis mākslinieks, kuram ir 31 gads.

„Ja vēl nav paspēts, iesaku ikvienam „Straumi” noteikti noskatīties.”

Nacionālā kino centra vadītāja Dita Rietuma paziņojumā medijiem uzsver: „Šis ir absolūti unikāls sasniegums gan konkrētās filmas autoriem, gan mazai valstij un tās filmai, *Straumes* autoru un Latvijas vārdu ierakstot Amerikas leģendārās kino balvas *Oskars* vēsturē un arī pasaules kino vēsturē. Fenomenālais *Straumes* panākumu stāsts turpinās, un varam būt lepni, ka Latvijas vārda skanējumu tas padarījis tik varenu.”

Par balvu animācijā ar *Straumi* sacentīsies, piemēram, Holivudas filma *Inside Out 2* jeb *Prāta spēles 2* ar 200 miljonu ASV dolāru budžetu, kas visā pasaulē jau nopelnījusi 1,7 miljardus, vairākus kases ieņēmumu rekordus

pārspējot, tostarp kļūstot par visu laiku ienesīgāko animācijas filmu. Es gan uzskatu, ka *Straumei* ir izredzes, jo daudzi fani saka: tā ir unikāla savā vienkāršībā – tās tēli uzvedas kā īsti dzīvnieki, nevis kā Holivudas filmās, kur dzīvnieki *multenizēti* kā cilvēki un kur tos ieskaņo slaveni aktieri. Ja vēl nav paspēts, iesaku ikvienam mūsu filmu noteikti noskatīties.

Starp citu, Kinoakadēmijas balvai ir interesanta vēsture. Pirmā apbalvošana notika 1929. gada 16. maijā, un tas bija neliels, privāts pasākums, kas ievērojami atšķīrās no mūsdienu vērienīgās ceremonijas. Holivudas Rūzvelta viesnīcā satikās ap 270 cilvēku, un biļešu cena bija pieci dolāri (mūsdienās tie būtu aptuveni 89 dolāri). Pasākums ilga tikai 15 minūtes, tika pasniegtas 15 statuetes, godinot izcilus kino sasniegumus 1927. un 1928. gadā. Uzvarētāju vārdi medijiem paziņoti trīs mēnešus iepriekš, tomēr šī prakse ar laiku mainījās. Otrajā ceremonijā 1930. gadā, kā arī nākamajā desmitgadē laikrakstiem rezultāti publicēšanai izsniegti ceremonijas vakarā 23.00. Tomēr, kad 1940. gadā laikraksts *Los Angeles Times* uzvarētājus atklāja jau pirms apbalvošanas, 1941. gadā Kinoakadēmija ieviesa slave-nās aizzīmogatās aplokšnes, lai saglabātu intrigu.

MANUPRĀT

Iestādīt koku, izaudzināt dēlu, nosist čūsku?

Tāds esot katra kārtīga latvieša uzdevums, lai dzīvi varētu uzskatīt par piepildītu. Es gan sev pieejamajos avotos neatradu apstiprinājumu, ka šis teiciens radies latvju tautā, bet simboliski tā var būt. Par pirmajām divām lietām skaidrs. Bet kāpēc jāstādī čūskas? Tāds jautājums radās pēc sarunas ar dabas pētnieku Ilmāru Tīrmani (lasiet 7. lpp.). Mitoloģijā un sakrālajā mākslā čūska ir viens no senākajiem un nozīmīgākajiem simboliem. Tautas kultūrā tā simbolizē dzīvības spēku, auglību, gudrību, svētumu un sievieti māti. Bet kristiešu tradīcija čūsku saista ar grēku, ar ļauno.

Kā Čūskas gadā dzimušai man šogad sadāvinātas visādas lietīņas ar šo simboliku. Nu, tā – joka pēc. Ar horoskopiem un svešu tautu filozofiju aizrāvos agrīnā jaunībā, kad prāts vēl nebija nobriedis un pa padomju dzelzs priekšskara spraudziņu gribējās tvert visu, kas notiek ārpusaulē. Kā kristiete pieļauju, ka vienā gadā dzimušajiem var būt līdzīgs zvaigžņu stāvoklis, bet vienaudžu vidū pazīstu tikai labus cilvēkus, pat daudzas personības. Un, kā stāsta Ilmārs, čūska pati nevienam neuzbrūk – tā tikai aizstāvas, ja divkājainais zvērs grib to samīt.

Daina Tāfelberga

TRĪS PAR VIENU

ASV sācies jauns laikmets – prezidenta amatā otrreiz stājies republikāņu līderis Donalds Tramps. Kā tas varētu ietekmēt Latviju?

BRIESMAS NEDRAUD

1. Kārlis Streips, radio un televīzijas žurnālists:

– Vispirms jāskatās, ko Tramps darīs attiecībā uz konfliktu Ukrainā. Viņš ir pateicis, ka tūlīt jāsāk sarunas ar Putinu, ka tas ir iznīcinošs karš pašai Krievijai. Ja tas netiks izbeigts, Amerika uzliks tādus nodokļus, tarifus un sankcijas, kas piespiedīs karu pārtraukt. Bet Putins jau nebūs tas, kas piekāpsies: viņš uzskata, ka ukraiņi nav īsta tauta, ka tie ir nacisti utt. Pirmā termiņa laikā Tramps ap šo Kremļa fašistu dikti laizījās. Tā arī pateica, ka Putinam tic vairāk nekā savam izlūkdienestam. Tramps ir absolūti neprognozējams: uzreiz saka visu, kas uz mēles, un muld tā, ka

reizēm nevar saprast, no kurienes tas pagrābts.

Latvijai nav īpaši jāuztraucas. Tramps pat īsti nezina tādu valsti, kur tā atrodas. Viņš ir teicis, ka NATO dalībvalstīm aizsardzības finansējums jāpalielina līdz 5% no IKP, ne vairs līdz 2%. Par to mums jādomā. Eiropa ir ļoti centusies pilnveidot pati savu aizsardzību, un nedomāju, ka mums draud briesmas.

Aizvadītajā nedēļā par Trampu tika runāts ļoti daudz, un tas ir loģiski, jo Amerikai tās ir pārmaiņas. Bet pie mums ziņu uzmanības centrā Tramps nebūs ilgstoši. Kā Amerikas latvietis sekošu situācijai līdzī, bet savos raidījumos centīšos par to nerunāt, jo Latvijā ir svarīgākas lietas.

SKARS AIZSARDZĪBU UN EKONOMIKU

2. Ojārs Skudra, politologs:

– No iepriekš teiktā var nojaust, ka Tramps noteikti runās par 5% no IKP aizsardzībai. Tas skars visas NATO valstis, tai skaitā Latviju. Nav gan noteicis tam termiņu. Neviena valsts, arī pati Amerika, pagaidām uz to negatavojas, un vistuvāk, šķiet, ir Polija ar aptuveni 4%. Skaidrāk to varēs saprast NATO samītā jūnijā.

Nākamais aspekts ir muitas tarifa paaugstināšana: Tramps ir minējis Meksiku, Kanādu, Ķīnu, un tām jāgatavojas jau drīzumā, ir devis mājieni arī Eiropas virzienā. ASV pērn preces un pakalpojumus eksportējusi par trīs triljoniem dolāru. Tirdzniecībā ar Eiropas valstīm Amerikai deficīts esot vairāk nekā 300 miljardi dolāru – tas ir, par šādu summu vairāk ir pārdots nekā iepirkts. Amerikāņu ekonomisti prognozē, ka precēm, kas importētas no ASV, pieaugs cena.

Eiropas līderi norādījuši, ka vēlas diskutēt un būs pretpasākumi. Tas nozīmē, ka Amerika šos pasākumus var sasteidzināt, tātad sagaidāma inflācija. Latvijai gan nav lielas tirdzniecības ar

ASV, bet šajā gadījumā tas netiks diferencēts. Varbūt nāks citi ekonomiski risinājumi, jo Tramps jau neko konkrētu vēl nav sācis.

Trešais būtiskais jautājums ir ASV izstāšanās no Parīzes klimata vienošanās. Latviju tas skar vien tik daudz, ka esam Pasaules Veselības organizācijā, kurai ir liela starptautiskā ietekme. Tajā līdz šim bija arī ASV, un tā ir viena no lielākajām finansētājām: ja nemaldos, maksāja piekto daļu no šīs organizācijas gada budžeta. Amerikai izstājoties, šī nauda ir zaudēta, un veselības organizācijas rīcībā ievērojami mazināsies. Tas gan vairāk attieksies uz mazattīstītajām valstīm.

Latvijai vairāk jābūt modrai attiecībā uz NATO. Pirmās prezidentūras laikā Tramps bija minējis izstāšanos, bet toreiz vēl nebija kara Ukrainā. Tagad ģeopolitiskā situācija mainījies, un ietekmēs arī tas, ko aizsardzībā lems un darīs katra valsts. Februārī Vācijā gaidāmas Bundestāga vēlēšanas, un partiju cīņās jau izskanējis, ka arī Vācijai jāizstājas no NATO un amerikāņu karavīriem jāvācas prom. Bet tās vēl tikai tādas runas.

RUNĀ SKAIDRI UN TĀ ARĪ RĪKOJAS

3. Lelde Metla-Rozentāle, Rīgas Stradiņa universitātes lektore un politoloģe:

– Amerika ir stratēģiska lielvalsts, NATO centrs, tāpēc arī Latvijai ir svarīgi, kas šo valsti vada. Ietekmēt neko jau nevaram, taču jāvērtē, saprast, uz ko jābūt gataviem. Trampa kungs vēlas daudzas lietas mainīt – attīstības kursu pagriezt citā virzienā pretēji līdzšinējam uzskatam, ka Amerikai ir pienākums pret pārējo demokrātisko pasauli, ka finansiāli citiem jāpalīdz. Jaunais prezidents grib, lai visās jomās pirmajā vietā būtu iekšējās lietas, bet citas valstis, ja grib, var iesaistīties kopīgos projektos pēc līdzvērtības principiem. Tas rada satraukumu, ka valstu attiecības var mainīties: tās vairs nebūs tik pašsaprotamas, jo kopējā labuma vārdā Amerika tik daudz vairs nedarīs.

Runājot par stilu, kādā Tramps runā un darbojas, tas ir konservatīvs. Līdz šim vairāk uzsvērtas liberālās vērtības, brīvās domas. Tramps ir klasiskā atbalstītājs. Tas manāms jau bēgļu jautājumā.

Liberāli visus gribēja apcubināt, Tramps saka – jābūta prom.

Labā lieta: viņš ir gatavs pieņemt lēmumus, nav tāds remdens, bailīgs. Starptautiskajā politikā daudzi joprojām ir neizlēmīgi, lai pieņemtu sankcijas pret Krieviju, jo no Putina baidās. Trampa pēdējie izteicieni liecina, ka Ukrainu viņš atbalsta un viens no viņa prezidentūras uzdevumiem būs izbeigt karus un nesākt jaunus. Šajā kontekstā varam gaidīt, ka uz mērķi viņš virzās pietiekami drosmīgi, jo runā skaidri un tā arī rīkojas. Tas vieš cerības, ka Ukraina netiks pamesta novārtā.

Liberālisms ar tiesību uzsveršanu, aizmirstot par pienākumiem, gan ir aizgājis galējībās. Trampa ievēlēšana bija šokējoša, un tas uz mērķi izsita no sliekšņa. Nevar noliegt, ka viņš ir spilgta personība un izteicieni ir krāšņi un radikāli, bet pēc būtības nav nesaprotīgi. Varbūt konservatīvisms tiks visai pasaulei padomāt par atgriešanos pie tradicionālām vērtībām. Šis ir tāds restarta moments.

Daina Tāfelberga

Gaidām arī jūsu ziņu! To izdarīt ir vienkārši – portāla www.kurzemnieks.lv labajā stūrī jāuzspiež uz ikonas **lesniegt ziņu.**

Kuldīdzniekus skenēs zinātnes labā

„Būtu interesanti redzēt, kā izskatās tipisks kuldīdznieks,” tā nospriests Kuldīgas Digitālo inovāciju centrā. Iedvesmojoties no antropoloģiska* pētījuma Piebālgā, centra darbinieki uzaicinājuši zinātniekus pie mums, un Rīgas Stradiņa universitātes (RSU) profesors Jānis Vētra izrādījis vēlmi ar skenēšanu un citām modernām metodēm to darīt arī šeit.

Pagājušogad Piebālgā RSU zinātnieki kopā ar studentiem turpināja pētījumu, ko pirms 87 gadiem sācis tolaik pazīstamais antropologs, profesors Jēkabs Prīmanis. Augstskolas pārstāvjī ap 700 piebāldzēnu iesaistījuši plašā izmeklējumā un datu vākšanas programmā, kurā ķermeņi ieskenē 3D (trīs dimensiju) formā, mēra svaru un asinsspiedienu, nosaka plaušu spēju, cilvēku fotogrāfē un aptaujā.

„Grūtos laikos cilvēki kļuvuši īsāki, jo uzņēmumu mazāk barības vielu.”

PĒC PIEBĀLGAS PIEMĒRA

Digitālā centra projektu speciālists Toms Girvaitis stāsta: „Mēs internetā ieraudzījām ierakstu, ka RSU pagājušogad mērījusi

„Ķermeņi ieskenē 3D formā, mēra svaru un asinsspiedienu, nosaka plaušu spēju, cilvēku fotogrāfē un aptaujā. Šāda pētījuma Kuldīgā vēl nav bijis. Tas būtu vērtīgs ieguldījums nākotnē.”

cilvēkus Piebālgā. Šim pasākumam bija liela publicitāte, par ko zinātnieki paši bija izbrīnīti. Uzrakstījām ziņu, un viņi piekrita atbraukt ciemos, prezentēja savu metodiku un pētījuma jēgu. Tagad vienojamies par nākamajiem soļiem: memoranda noslēgšanu martā un mērījumiem vasarā.

Šāda cilvēku pētījuma Kuldīgā vēl nav bijis. Profesors teica, ka tuvākie mērījumi 30. gados bijuši Liepājas, Ventspils un Dobeles apkārtnē, bet par Kuldīgu datu

nav. Viņš stāstīja par metodēm, ko mērījumos izmanto tagad: tā ir ķermeņa trīsdimensiju skenēšana, detalizēta sejas skenēšana, dažādu ķermeņa indeksu noteikšana. Tiek vākti arī asins paraugi. Vienojamies, ka līdz martam Kuldīgas novada pašvaldība ar augstskolu noslēgs sadarbības memorandu, lai pašas darbības var plānot vasarā. Tas vairākas dienas notiktu Pilsētas svētku laikā, jo tad te apgrozās daudzi – cilvēki varētu nākt un mērīties.

Rīgas Stradiņa universitātes profesors Jānis Vētra un docētāja Arta Grabčika Kuldīgas Digitālo inovāciju centrā stāsta par antropoloģisku pētījumu jeb to, kā cilvēki varētu palīdzēt zinātnei, ļaujot sevi ieskenēt.

ar RSU studentiem, jaunažiem ārstiem, tāpēc tiem cilvēkiem, kuri mērījumos piedalās, viņi var dot arī medicīnisku viedokli.”

SVARĪGI ARĪ NOVADPĒTNIECĪBAI

Pasākumā bija aicināti Kuldīgas novada muzeja un bibliotēkas pārstāvjī, jo šīs iestādes nodarbojas ar novadpētniecību un saglabā kultūrvēsturisko mantojumu. Bibliotēkas vadītāja Daina Girvaite saka: „Es šo projektu atbalstu – noteikti iesaistīsimies un informēsim sabiedrību. Tā kā mēs uz to skatāmies no novadpētniecības viedokļa, rezultāti, protams, būtu ļoti interesanti, un tos vajadzētu saglabāt vēsturei. Piebālgā senākos rezultātus tagad salīdzina ar tiem, kas iegūti pagājušogad. Kuldīgai tāda pētījuma nav, tāpēc nav, ar ko salīdzināt. Tas tāpat būtu vēsturisks brīdis, kaut vai šādi cilvēku mērījumi notiktu pirmoreiz. Interesanti, vai cilvēki Kuldīgā būs atsaucīgi. Pati iesaistītos labprāt – šādi pētījumi jāatbalsta.”

*Zinātne par cilvēku (sengrieķu val. *anthropos* – cilvēks, *logos* – vārds)

Jēkabs Aleksandrs Krūmiņš
Toma Girvaiša arhīva foto

Sociālie mediji kā džungļi?

Pasaulē sociālos medijus lieto 4,8 miljardi cilvēku. Visvairāk feisbuku, instagramu, tiktoku un vietni X jeb agrāko tviteri, populāra platforma ir arī *LinkedIn*. Informācijas tik daudz, ka gadās tajā apmaldīties. Kā sociālos medijus izmantot pareizi un kā izšķirt, kurš ir patiesas informācijas avots, *Vakara skolā žurnālistiem*, ko rīko Stokholmas Ekonomikas augstskola Rīgā, stāstīja Latvijas Televīzijas ziņu dienesta sociālo mediju redaktors KĀRLIS MIKSONS.

ZINĀT VĒLAS TULĪT PĒC NOTIKUMA

Agrāk sociālos medijus izmantojām tāpēc, lai sazinātos ar draugiem, bet laika gaitā tie kļuvuši par nozīmīgu informācijas avotu: „Ikviens sevi cenošs ziņu medijā sociālos medijus jau iekļāvis savā stratēģijā. Domāju – visi saprot, ka tā ir vieta, kur var saturu savai auditorijai izplatīt ātri un arī citu auditoriju atvilināt pie sevis. Mainoties tehnoloģijām un nostādņēm, redzam, ka cilvēkam pietiek ar vienu viedierīci un interneta pieslēgumu, lai no jebkuras vietas pasaulē aplūkotu ziņu portālu vai jebko citu. Tas apdraud drukātos medijus un arī klasisko televīziju.

Kādreiz Latvijā vakarā visi sēdēja pie televizora un skatījās *Panorāmu*, bet tagad cilvēkiem vairs neeksistē noteikts ziņu laiks: 18.00 un 20.00. Viņi grib ziņas

LTV ziņu dienesta sociālo mediju redaktors Kārlis Miksons uzsver: svarīgi ir nepalikāt viena informācijas avota burbulī, ko feisbuka, instagrama vai citu algoritms pielāgo katram lietotājam. Lai situāciju iepazītu daudzpusīgi un nenokļūtu dezinformācijā, jāskatās, ko publicē ziņu portāli.

saņemt tajā pašā brīdī, kad kaut kas notiek. Žurnālistu darbu šī tendenču maiņa ir ietekmējusi. Lai kļūtu par mūsdienīgu ziņu avotu, jāmaina uztvere un jāiet ātrā interneta platformās: jābūt tur, kur ir auditorija. Tāpēc mēs LTV esam nolēmuši veidot sociālo mediju ziņu kontu, taču jautājums – kur. Kā katrā kolektīvā esam dažādi un esam dažādās interneta vietnēs. Lai aizsniegtu lielāku auditoriju, jāskatās, kura platforma

saskan ar mūsu redzējumu un darbības principiem. Piemēram, LTV ziņu dienests cenšas būt ziņu platformās ar noteikumu – ja tam ir jēga.”

UZTICAS PIERASTAJAM ZĪMOLAM

Ziņu aģentūras *The Reuters* institūts izpētījis, ka Amerikā vairāk nekā puse pieaugušo sociālos medijus izmanto tieši kā ziņu ieguves avotu, uzzinot, kas notiek viņu štatā, valstī un kas Eiropā. Izpētīts, ka populārākā platforma ir feisbuku, tam seko jūtība, tiktoks un X. „Mana māsa, kura mācās 8. klasē, tiktoku izmanto kā *Google* meklētāju, tur ierakstot, piemēram, ko pagatavot vakariņās. Viņai tiek atlasītas vairākas vienas pannas receptes, un tas ir ļoti ērti. Es šādu informāciju joprojām meklēju grāmatā: ja bilde mani uzrunā, tad pamēģinu. Esam cilvēkus pieradinājuši pie zīmola. Ja kāds to ir redzējis, tad pieņem, ka saturs ar šādu zīmolu būs labs. Tāpēc nopietnais medijs *BBC* tiktokā ievieto tādu saturu, ko ēterā neizmanto. Arī mēs cenšamies cilvēkus pieradināt pie vecā labā LTV ziņu dienesta zīmola, kāds par 98% ir viens un tas pats visos ziņu portālos. Amerikāņi 2023. gadā izpētījuši, ka sociālajos medijos cilvēki dienā pavada ap divarpus stundu. Tas ir aptuveni tikpat ilgi, cik *Rīta panorāma*.”

MĪNUSS – DEZINFORMĀCIJA, PLUS – ĀTRUMS

Lai par vienu notikumu iegūtu patiesāku priekšstatu, tas jāaptver no vairākiem skatpunktiem – sižeti, citiem ierakstiem: „Sociālo mediju lielākais trūkums ir dezinformācija. Kādā NATO stratēģiskās komunikācijas pasākumā skanēja teiciens: „Meli jau paspējuši apskriet puspasaulē, kamēr patiesība vēl tikai velk kājās zābakus.” Šis teiciens labi raksturo to, ar ko ikdienā sastopamies. Sociālajos medijos ikviens var būt tas, kas grib būt: kā sevi identificēt, tā ir katra paša izvēle. Latvijā gan nav neiespējami noskaidrot, kāds cilvēks *sēž* aiz sociālo mediju konta, taču tas nav vienas dienas darbs – vajadzīga pamatīga izpēte.”

The Reuters institūts 2023. gadā secinājis, ka ap 70% sociālo mediju lietotāju saskārušies ar dezinformāciju, un lielākā daļa atzīst, ka pēc raksta izlasīšanas to sapratuši tikai vēlāk, dažkārt pēc tam, kad ar šādu ierakstu jau dalījušies tālāk. Kā ticēt tam, ko redzam?

„No LTV ziņu dienesta pieredzes – ja redzam globālu notikumu un kāds no lielajiem medijiem par to neziņo, tad pirmais uzdevums ir mazliet nogaidīt, kā situācija attīstās. Ja kāda kontā redzam darbību, sākam

sev jautāt, ko darīt. Šim kontam nosūtām ziņu, vaicājam, vai konta īpašnieks pats ir attēla vai video autors. Ārzemēs mums atbild reti, taču Latvijā, ja saņemam ziņu, ka Strūžānu kūdras purvā izcēlies ugunsgrēks, mums jau skaidrs – zvanām ugunsdzēsējiem. Ja viņi to neapstiprina, iespējams, izsaukumu vēl nav saņēmuši, tad zvanām pašvaldībai un sazināties ar to, kurš ziņu sūtījis vai publicējis.”

Lielākais sociālo mediju pluss ir ātrums: „Katram telefons ir pie rokas, un lielākā daļa atrodas sociālajos medijos. Katrs varam kļūt par mazu ziņu avotu – mediju nozarē to saucam par lietotāja radītu saturu. Ļoti labs piemērs, kā tādu apstrādāt, ir portāls *Delfi*. Notikumu bildes cilvēki tam iesūta pa citiem kanāliem. Tiklīdz tās ir sociālajos medijos, autoram var uzrakstīt jebkurš ziņu medijs. Ātrums ir ļoti svarīgs arī krīzes situācijās. Kad teju pirms trim gadiem sākās Krievijas karš Ukrainā, arī mēs ziņu dienestā sekojām attīstībai līdzī, sevišķi pirmajās stundās. Ukrainas gadījums parādīja, ka sadarbība starp mediju un tā satura izmantotājiem ir ļoti svarīga. Ukrainas mediji ir daudzveidīgāki nekā pie mums, un tur cilvēki notiekošo sūtīja sevis izvēlētam, uzticamam medijam.”

Amanda Gustovska
Ekrānattēls

Gripas dēļ apciemojums jāatliek

Kopš vakardienas Kuldīgas slimnīcā apmeklējuma ierobežojumi ir stingrāki – nodaļās, tostarp ilgstošās aprūpes nodaļā, tie ir liegti, un sūtījumus var nodot personālam.

Kā informē slimnīca, bērnu nodaļā pie bērna var uzturēties tikai viens no vecākiem. Dzemdību nodaļā grūtnieci drīkst pavadīt tikai viens cilvēks, kuram nav elpceļu infekcijas vai gripas simptomu. Izņēmumi pieļaujami ar ārstējošā vai dežurējošā ārsta atļauju.

NO LIKUMSARGU IKDIENAS

Draud uzspriecināt policiju, pie meitenēm atrod cigareti, stopzīmi joprojām neredz

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

20. janvāris. Ap pustrījiem naktī Kuldīgā, Ventspils ielā, automašīna atstāta uz ietves un ir aizdomas, ka vadītājs reibumā. Sastopam divus vīriešus, bet viņi neko nezina. No Ventspils ielas atkal sūdzas par auto uz ietves, bet nu tai blakus gul piedzēries vīrietis: turp aizbrauc Valsts policija. Pēc laika tur jābrauc trešoreiz, jo mašīna pārvietota pretī vārtiem. Liepājas ielā pazīstams dzērājs dzer – rakstām kārtējo soda lēmumu un vedam mājās. Palīdzību lūdz sieviete, kas netiek dzīvoklī. Kurmalē iereibis vīrietis sēž uz ceļa un iedzer vēl: vedam mājās.

21. janvāris. Liepājas ielā vīrietis blāustās. No ilgas dzeršanas un reibinošām vielām viņam rādās murgi: šķiet, ka kāds uzbrūk, un viņš mēģina sienā atvērt durvis, kuru tur nav. Vajadzīgi mediķi, un vīrietis aizvests uz Liepāju. Pie Aleksūpītes uz soliņa snaudūši sieviete reibumā: nemāk izskaidrot, kā tur nokļuvusi. Izsaucam neatliekam palīdzību, bet veselības problēmu nav. Sieviete ir dusmīga, bet vedam uz policiju, kur pārbaudē atklājas 2,85 promiles.

22. janvāris. Ēdoles pamatskolā piekertas meitenes ar elektronisko cigareti. Kāds vīrietis, kurš neadekvātas uzvedības dēļ bieži bijis mūsu redzeslokā, par sev uzlikto sodu draud policijā ielikt spridzekli un ar inspektoriem izrēķināties. Ziņojam VP. Liepājas ielā pie *Klondaikas* dauzās pusaudži. Alsungā pie veikala nenoskaidrots auto uzbraucis citai automašīnai, kurā atradās bērni. Videoierakstu nododam VP.

23. janvāris. Snēpelē pa mājlopu ganībām klaiņo svešs suns – sākam administratīvo procesu.

24. janvāris. Alsungas zivju pārstrādes rūpnīcā pieklīduši četri kaķi – ziņojam patversmei *Nika*. Kuldīgas autoostā vīrietis lieto alkoholu, bet, kad aizbraucam, ir jau pratis aiziet pats. Vēlāk par viņu sūdzas veikala *Rimi* apsargs. Vedam mājās un rakstām kārtējo lēmumu. Cits populārs kārtības traucētājs piedzēries vārtās pa zemi Lapeglu ielā. Estrādes parkā divi jaunieši dzer alkoholiskos kokteiļus: ir pilngadīgi, bet par dzeršanu aizrādām.

25. janvāris. Patruļa pamana motorolleru, kas brauc bez gaismām. Vadītājs skaidro, ka ceļā tās izdegušas, un pēc pārrunām tālāk dodas, braucamo stumjot. Veikalā *Citro* palīdzību lūdz piekauta sieviete, un notikumu pārņem VP.

26. janvāris. Naktī Mežvaldē problēmas ar stipri iereibušu sievieti, kurai ir bērni. Ar bāriņtiesas iesaisti viņi izņemti un nogādāti drošībā, sākts administratīvais process. Pie *Stendera* konfliktā iesaistītie izlīgst paši. Laidos sociālā dzīvokļa iemītnieks riskanti kurina krāsni, apdraudot citus.

Šajā nedēļā ik rītu patrolējam pie mācību iestādēm. Uzrakstīti vairāki soda lēmumi, autovadītāji brīdināti par stāvēšanas pārkāpumiem. Kalna un Baznīcas ielas krustojumā daudzi joprojām neievēro stopzīmi, un visi saņem sodu.

Pierakstījusi
Daina Tāfelberga

Kas svarīgs uzņēmējiem

Kuldīgas novada domes uzņēmējdarbības atbalsta komisijā šoreiz spriests par novada teritorijas plānojumu, būvvaldes darba stilu, *Vulkāna* teritorijas attīstību un jaunām autostāvvietām.

PLĀNO KOPĀ AR IEDZĪVOTĀJIEM

Plānotāja Kristīne Apine stāstīja, ka novada plānojums top jau divus gadus, iesaistot sabiedrību: „Pagājušajā ziemā izbraukājām visus pagastus, veidojām darba grupas, lai saprastu, kādas cilvēkiem vajadzības. Kuldīgu esam sadalījuši teritorijās, aicinām uzņēmējus un citus iedzīvotājus.”

Pašlaik novadā ir trīs teritorijas plānojumi – Skrundas, Alsungas un Kuldīgas: „Pamatā ir funkcionālais zonējums, kurās ir izmantošanas un apbūves noteikumi. Minimālo platību nevaram mainīt, jo tā ierakstīta Ministru kabineta noteikumos. Mainīt var to, cik blīvi apbūvējam. Vecpilsētas lokālpilnojums ir diezgan strikts: ja ir kādas lietas, kas jāpārskata, par nosacījumiem var diskutēt. Otra tēma ir ražošanas teritorijas, trešā – kur varētu būt dzīvojamās mājas.” Ja kādam zemes gabalam ir tāds ierobežojums, kas īpašniekam traucē, šogad to vēl var mainīt, ar speciālistiem sarunājot individuālas konsultācijas vai iesaistoties iedzīvotāju darba grupās.

DARBS VIRZĀS LĒNĀM

Uzņēmējs Toms Egle vaicāja, kāda ir būvvaldes iesaiste un kā ierobežojumi tiek izskatīti. K. Apine skaidroja: „Būvvalde un nekustamo īpašumu nodaļa tiek aicināta visās darba grupās. Diskutējam, līdz nonākam pie slēdziena, un šeit būvvaldei nepieder galavārds.” Domes priekšsēdes vietnieks Artis Roberts piebilda: „Ja ir jūtīgāks jautājums, tas tiek pārrunāts ārpus sēdēm.” Deputāte, uzņēmēja Baiba Mikāla uzskatīja, ka citās pilsētās būvvalde ir uzņēmējdarbībai atvērtāka, elastīgāka, kā pozitīvu piemēru minot Valmieru. A. Roberts atbildēja: „Izskatīšanas āt-

Kuldīgas novada uzņēmējdarbības atbalsta komisija kopā ar domes pārstāvjiem aktuālo pārrunā ikmēneša sēdē.

ums atkarīgs no zonām: viena lieta ir vecpilsēta, otra – vieta aiz apvedceļa, kur prasības atšķiras. Arī Valmieras centrā pie baznīcas diez vai kāds taisās būvēt rūpnīcu.”

T. Egle uzskata, ka ieceres Kaļķu ielas kvartālā smagnēji virzoties vecpilsētas dēļ: „Apzinās, ka šis objekts nav vienkāršs un ka ātrāks process tur nebūs, jo tur notiek saimnieciskā darbība. Taču arī no citiem, kas investē un veido šeit savu uzņēmumu, dzirdu, ka par būvvaldes darbu visiem ir kas sakāms: vienmēr gadās aizķeršanās.”

VULKĀNĀ BŪVĒS, SKURSTENUS SAGLABĀJOT

Uzņēmējs Kaspars Bergmanis vaicāja, kā būvniecība notiks bijušā *Vulkāna* teritorijā, ja nevarēs būt ne pakešu logi, ne citas lietas, ko nosaka būvvaldes noteikumi. Kuldīgas tūrisma attīstības centra vadītāja Jana Bergmane atbildēja, ka tur nav vecpilsēta: „Tā ir Jelgavas ielai pieguļošā zona, kas pilsētas aizsardzības zonā ir kā kultūras piemineklis. Citādi tāda rīcība kā ēku nojaukšana nebūtu iespējama. Nedomāju, ka gribam aizsargāt visu par visiem 100 procentiem. Jābūt stingri definētam, ko un kāpēc sargājam un kādu turpinājumu šai vietai redzam. *Vulkāna* fabrikas vieta ar vecpilsētas

aizsardzības noteikumiem neiet kopā, jo tādā stāvoklī, kādā tā bija, tā no vecpilsētas ir izņemta, citādi tur attīstība nebūtu iespējama.” K. Bergmanis vaicāja, kāpēc tad jāsaglabā divi vecie fabrikas skursteņi. Atbild J. Bergmane: „Tā ir nevis būvvaldes vēlme, bet iedzīvotāju lūgums sarunās pagājušā gada aprīlī. Visi nolēma, ka kādai liecībai par *Vulkānu* tur jāpaliek. Būvvaldei uzdevām nodrošināt to, lai pilsētas panorāmā šie divi skursteņi paliek. Bet uzņēmējam tas ir apgrūtinājums, jo tie ir sliktā stāvoklī un tie jāstiprina.”

STĀVVIETAS AUDITĒ PAŠI

Deputāts Artis Gustovskis sacīja, ka citās pilsētās ir īpašs autostāvvietu plānojums, bet Kuldīgai – tikai tūrisma un kultūras stratēģija, un vaicāja, kam tāds būtu jārada. J. Bergmane: „Esam runājuši, ka vajadzīgs stāvvietu monitorings, bet par stratēģiju neviens nav runājis. Uzzinājām dažādu kompāniju audita izmaksas – skaitļi ir lieli, un tādu iespēju nav, tāpēc mūsu pašu speciālisti to dara reizē ar ikdienas darbu. Viņi autostāvvietas zīmē, skaita, kāda tur aizņemta brīvdienās un darbdienās. Dati jau tiek sistematizēti. Pavasarī audits būs pieejams, un varēsim domāt, ko darīt tālāk.”

Amandas Gustovskas teksts un foto

40 gadus ar ticības dedzību

Vārmes Sv. Miķeļa un Kuldīgas Sv. Katrīnas draudze svētdien mācītāju Viesturu Pirro sveica viņa ordinācijas jeb amatā iecelšanas 40. gadadienā.

V. Pirro atcerējās kalpošanas sākumu. Pirmo dievkalpojumu vēl teoloģijas studiju laikā vadījis Rīgas Sv. Ģertrūdes baznīcā kopā ar savu garīgo skolotāju, profesoru Robertu Emīlu Feldmani. 1985. gada 27. janvārī Rīgas Sv. Jāņa baznīcā amatā viņu ordinējis toreizējais Latvijas Evanģēliski luteriskās baznīcas arhibīskaps Jānis Matulis. Pēc tam jaunais garīdznieks nosūtīts uz Rīgas Sv. Trīsvienības dievnamu.

80. gadu beigās citiem par pārsiteigumu V. Pirro piekritis pārcelties uz Kuldīgu, kur tika atjaunota Sv. Katrīnas draudze. Kopš tā laika viņš ir kuldīdznieks. Bijis Kuldīgas iecirkņa prāvests, vienlaikus mācītājs Rendas, Usmas un Kabiles draudzē, piedalījies nodedzinātās Vārmes baznīcas atjaunošanā. Šeit un Kabilē viņš

Vārmes Sv. Miķeļa draudzes mācītājs Viesturs Pirro (no labās) pateicas Liepājas diecēzes bīskapam Hansam Martinam Jensenam un Kuldīgas iecirkņa prāvestam Guntim Apriķim, kā arī ikvienam, kurš piedalījās viņa ordinācijas 40 gadu dievkalpojumā. Dāvanu vietā saņemot nauda tiks dievnama torņa atjaunošanai.

palicis uzticams draudzes gans arī pēc emeritēšanās jeb došanās pensijā, pērn sasniedzot 70 gadus. 40 kalpošanas gadi bijuši brīnišķīgi un paskrējuši ātri kā 40 dienas, teica V. Pirro.

„Sāku kalpot aizlieguma laikā, bet kristīgās draudzes padomju varas ideoloģijai stipri turējās pretī. Mācītāji bija tai nevēlami, nelojāli. Bet visam cauri izgājām. Dzīvības evaņģēlijs nepie-

ciešams arī tagad, jo apkārt ir dažādas spītālības. Senāk to uzskatīja par Dieva nolemtu atšķirtību, neārstējamu slimību. Tādus neielaida baznīcā, pat no ciema vai pilsētas izdzina, lai neinficē citus, – tāda bija domāšana. Taču Jēzus šķīstī ikvienu, kas tic. Ticība ir pirmā lieta, un tā no bezcerības dziedina.”

Dainas Tāfelbergas teksts un foto

Kuldīgas slimnīca: „Nav viegli, bet soli pa solim ejam”

„Mēs esam viens no lielākajiem darba devējiem Kuldīgas novadā, un no mūsu budžeta miljons eiro aiziet pašvaldības budžetā kā iedzīvotāju ienākumu nodoklis,” saka Kuldīgas slimnīcas vadītājs ANDRIS ANIŠS. Par pašvaldības kapitālsabiedrības valdes priekšsēdi viņš kļuva 2023. gada 1. jūnijā. Kā klāties pērn, kādi plāni nākotnei – par to mūsu saruna. Svarīgākie uzdevumi: stabilizēt finanšu situāciju, izcīnīt kvotas, nodrošināt personālu un aparāturu, pārstrukturēt diagnostiku, sadarboties ar partneriem.

Pirms gada finanšu situācija slimnīcā bija smaga, jo naudas trūka. Kā ir tagad?

Arī šo gadu sākam ar 600 tūkstošu eiro zaudējumiem. Gada laikā soli pa solim, gan risinot iekšējos jautājumus, gan valstiski cīnoties par pastāvēšanu un to, lai naudu saņemtu atbilstoši paveiktajam, esam nonākuši līdz plusam – ap 200 tūkstošiem eiro. Salīdzinot ar iepriekšējo, šis gads beidzies ar peļņu, kas tiek novirzīta iepriekšējo zaudējumu segšanai, jo tie ir ievērojami. Tos nevar nolīdzināt ne vienā, ne piecos gados, bet virzāties.

Pusotrā gadā, kopš esmu amatā, esmu centies izzināt, kāpēc Kuldīgas slimnīca, kas pakalpojums sniedz tikpat kvalitatīvi kā līdzīgas slimnīcas, nepavisam nav tajā pašā finanšu līmenī kā pārējās slimnīcas. Jāsaka tieši: mūsu situācija pret pārējām bija kā diena pret nakti! Kāpēc par ārstēšanu stacionārā nesaņemām pilnvērtīgu samaksu par to, ka cilvēkiem palīdzam? Darbības pirmajos mēnešos lūdzām Nacionālajam veselības dienestam (NVD) sagatavot informāciju un parādīt, kur ir mūsu problēmas, kāpēc zaudējumi uzkrāti miljonos un finansiāli nespējam strādāt līdzvērtīgi citām slimnīcām. Nepilnības ir daļēji novērstas, un paldies NVD par izgaismošanu! Uz to gājām mērķtiecīgi – līdz vairāku stundu individuālām konsultācijām – un mācījāties izprast. Diemžēl uzkrātie zaudējumi ir nesamērīgi lieli, izķepuroties grūti, bet soli pa solītim ejam.

Uzmanības lokā ir arī pansionāti, jo Kuldīgas novada budžets pērn piedzīvojis sarežģītu periodu, tādēļ pašvaldības finansēto klientu plūsma uz pansionātiem tika pilnībā apturēta. Nākas pārgrupēties, un pašlaik 20% vietu ir brīvas. Tas ir daudz. Centīsimies klientus atrast ārpus novada – jau ir rīdnieki, saldenieki un citi.

Kā situāciju uzlabot?

Centīsimies panākt, lai valsts kvotas slimnīcām tiktu pārskatītas. Pagājušogad kopā ar NVD un Veselības ministriju esam to sākuši, lai gan ātru risinājumu NVD nesola. Pievērsīsimies arī šogad, novada vadība un uzņēmēji solījuši nākt palīgā. Iepazīstam procesus un iesaistāties to sakārtošanā, jo, datus salīdzinot, redzam, ka Kuldīgas slimnīca kādu vēsturisku iemeslu dēļ saņem trīsreiz mazāk kvotu nekā līdzvērtīgas slimnīcas. Ar to neesam gatavi samierināties, jo finansiālo stāvokli tas ļoti ietekmē. Un ne tikai slimnīcas, bet arī cilvēku maciņu, jo, lai palīdzību saņemtu, jābrauc uz Rīgu, Ventspili, Liepāju vai citur

Kuldīgas slimnīcas valdes priekšsēdis Andris Anišs: „Pavisam noteikti varu sacīt: kopīgs darbs, lokālpatriotisms, iestāšanās ne tikai par savu nodaļu, bet visu slimnīcu ir tas, kas šo uzņēmumu ir noturējis un turpinās turēt.”

tikai tāpēc, ka šeit valsts finansētu konsultāciju nav pietiekami. Tā ir viena no prioritātēm. Ticu, ka būs grūti, tas prasīs daudz darba, bet tā palikt nedrīkst. Kopā to darām gan vadības, gan ārstu līmenī.

Valsts kvotas bieži ir izšķirošas: ja tās ir, speciālistus varam sameklēt, tad viņi ar konsultācijām, operācijām un ar dežūrām var nopelnīt, respektīvi, ir svarīgi, lai var nopelnīt, strādājot arī novados. Medicīnas finansējumā pārmaiņas prasīs valsts līmenī. Dīvos trīs gados tam vajadzētu notikt. Kā redzam, valstij naudas visu laiku trūkst, un jāatrod jauni veidi, kā to novērst.

„Kādu vēsturisku iemeslu dēļ saņemam trīsreiz mazāk kvotu nekā līdzvērtīgas slimnīcas. Ar to neesam gatavi samierināties.”

Kā ar personālu – vai pietiek?

Pirms pusotra gada liels deficīts bija māsas un māsu palīgi. Daļēji tas atrisināts, jo strādājam aktīvi. Reanimācijā un operāciju blokā pagājušogad piedzīvojām sarežģītas situācijas visos līmeņos – ar ārstiem, anesteziologiem, operāciju māsām un pat palīgiem. Tuvojāties vēlāmajam skaitam.

Māsu trūkums ir vieglāk novēršams nekā ārstu, jo sameklēt ārstus ir ilgtermiņa darbs, sākot ar rezidentiem, kad izšķiroša nozīme ir pašvaldībai. Pie mums praktizē vairāki rezidenti: ir aktīvāki, mazāk aktīvi, un jau gandrīz sākumā skaidrs, kuri nāks te strādāt, tāpēc cenšamies dažādi iesaistīt, lai saikne ar Kuldīgu būtu ciešāka. Priece tas, ka tādi

ir vairākos profilos. Ginekoloģijas rezidente no vasaras vidus būs pilntiesīga ārste. Reanimācijā-anestezioloģijā ir divas rezidentes, terapijas nodaļā rezidentam vēl atliecis pusotrs gads, bet viņš jau brauc jebkurā brīvā laikā, palīdz jaunajiem rezidentiem, un par to esam pateicīgi. Prioritāšu sarakstā ir atrast operējošos ārstus, lai operāciju klāsts būtu plašāks.

Februārī ceram noslēgt līgumus par sonogrāfijas aparātu piegādi. Tie paredzēti kardiologam, ginekologiem, neonatologam, un terapeitiskos pacientus varēs izmeklēt vēl aktīvāk. Ārsti pacietīgi gaidījuši. Kardiologs jau trīs gadus, viņam apsoltā laba ehokardiogrāfijas tehnika, taču dažādu iemeslu dēļ pamatdarbs bija Kuldīgā, bet ehokardiogrāfija Saldus novadā. Šogad to atrisināsim.

Par tālāku perspektīvu – jārosina, lai jaunieši studē medicīnu un atgriežas novadā. Slimnīcā viņus ar prieku sagaidām. Ēnu dienā un praksē, cenšamies būt atvērti brīvprātīgajiem praktikantiem, kuri nāk skolas brīvlaikā.

Kādas pārmaiņas paredzētas?

Tiek pārskatīta sadarbība ar partneriem. No pirmās dienas skatos, ko dara nozarē labākie: kādi ir sadarbības modeļi, kas nosaka to, vai kāds tikai turas virs ūdens vai iet pārējiem pa priekšu. Viena joma, kas pakāpeniski jāpārskatī, ir radioloģija: rentgens, datortomogrāfs, sonogrāfija un citi izmeklējumi. Atšķirībā no citām slimnīcām šeit radioloģija desmit gadus pilnībā uzticēta privātajam partnerim, tā zaudējot Kuldīgas slimnīcai paredzētās kvotas. Izmaiņām tagad ir priekšnoteikumi: šogad līgums ar pakalpojumu sniedzēju beidzas, no Eiropas Reģionālās attīstības fonda esam ieguvuši vairāk nekā miljonu

eiro un gribam iegādāties tehniku datortomogrāfijai, rentgenam un sonogrāfijai. Ārpakalpojumā plānojam saglabāt magnētisko rezonansi. Kā izmaiņas notiks, vēl runāsim ar novada vadību un privāto partneri. Pusgadu ejam uz to, ka pārmaiņas būs. Tam būtu jārealizējas šogad, bet iepirkuma termiņš atkal jāpagarina, visu pārņemot ar Iepirkumu uzraudzības biroju. Vēlamies gan saņemt labas ierīces, gan atvērt konkurenci plašākam piegādātāju lokam. Ieguvēji būs pacienti, un ir svarīgi arī šeit atgūt kvotas.

Dienas stacionārā un ambulatorajā daļā plānots darbu pilnveidot – tas saistīts ar telpu noslodzi, atbalstu ārstiem un viņu pieņemšanas laiku. Jāsagrupē tā, lai ērti gan ārstiem, gan klientiem, lai nevis katrs dzīvo savu dzīvi, bet visi zem viena jumta. Šī joma ļoti svarīga, jo tas ir būtisks peļņas avots.

Kādi jaunievedumi vēl būs?

Sadarbībā ar Bērnu klīnisko universitātes slimnīcu esam sākuši ieviest informācijas sistēmu. Tur izmantotā *Andromeda* ir specializēta medicīnas datu pārvaldības platforma, valsti atzīta kā vispilnvērtīgākā. Ceram būt vieni no pirmajiem, kas mēģinās to kopēt. Bijām pieredzes apmaiņā: vispirms galvenais ārsts Edgars Siliņš, es un IT speciālists, tad virsmāsa. Bērnu nodaļā vairāki ārsti ar to jau strādājuši Bērnu slimnīcā. Sāksim ar šo nodaļu, iesim uz reģistratūrām, uz pieraksta sistēmu, lai ērtāk strādāt. Būs sarežģīti, bet iesim uz priekšu.

Kādi jauni speciālisti sākuši strādāt?

Pagājušogad sākām sadarbību ar ģimenes ārsti Lindu Jansoni (viņas kabinets atrodas slimnīcā – red.). Esam gandarīti redzēt, cik tas ir efektīvi, cik viegli ar ārstiem komunicēt tai pašā ēkā, atrast pacientam labāko, ātrāko pieeju. Plānojam ģimenes ārstus iesaistīt vēl – telpas atļauj, un tāds modelis ir dzīvotspējīgs.

Kopš pagājušā gada reizi nedēļā pieņem otolaringoloģe Tamāra Boguļeva. Domājam piedāvāt mazināzīvā manipulācijas un operācijas. Traumatoloģe-ortopēde Evita Rumba sākusi praktizēt mazināzīvā pēdu un plaukstu ķirurģijā. Tā uzņem apgriezienus, jo procedūras priekšrocības cilvēki novērtējuši. Endoskopijas kabinetā izmeklē gastroenteroloģe, gastrointestinālās endoskopijas speciāliste, medicīnas doktore Vita Skuja. Esmu ļoti priecīgs par šo sadarbību – daktere ir viena no labākajām Latvijā. To pierāda izmeklējumu kvalitāte un darbs ar pacientiem. Neiroķirurgs Jūlija Dolgoplova no Stradiņa slimnī-

cas brauc reizi mēnesī. Neirologu pieejamība Kurzemē jārisina speciālistu sadalē, jāiesaista rezidenti. Slimnīcas administrācijā dažos gados nomainījies gandrīz viss sastāvs.

Ar ko varat padziļoties?

Veiksmīgi strādā rehabilitācijas nodaļa. Tā izveidota pirms gadiem desmit, un domājam, kā telpas izmantot vēl labāk. Ir plaša speciālistu komanda, četrām fizikālās terapijas māsām iegādātas papildu ierīces, lai rindas nav garas un cilvēki pie procedūrām tiek ātrāk. Tagad ir arī tādi augsti kvalificēti speciālisti kā uztura speciāliste Gita Ignace, audiologopēdi un citi.

„Plānojam ģimenes ārstus iesaistīt vēl – telpas atļauj, un tāds modelis ir dzīvotspējīgs.”

Bērnu nodaļā varam lepoties gan ar pieredzējušajiem kolēģiem, gan pēdējos gados iegūtiem jauniem ārstiem, kam ir gan pieredze, gan cieša sadarbība ar Bērnu slimnīcu. Dzemdību nodaļā esam priekšā vairākām reģionālajām un vairumam 3. līmeņa slimnīcu (Kuldīgā ir 3. līmenis – red.). Pagājušogad dzimuši 417 mazuli. Ir tradīcija sveikt katra 100. mazuļa, dvīņu un svētkos dzimušo bērnu vecākus.

Ārsti slimnīcā ir kvalificēti, operācijas – ļoti labā līmenī. Pie ginekologiem, traumatologiem un ķirurgiem brauc pacienti no visas Kurzemes – to zinu noteikti. Speciālisti ir, un mūsu uzdevums ir veicināt pacientu plūsmu. Vislielāko darbu dara uzņemšanas un arī iekšējgo slimību jeb terapijas nodaļa. Esam pateicīgi, ka pie mums iejutusies terapeite Alīna Čera no Ukrainas pilsētas Mariupoles. Ļoti enerģiska: varam tikai apbrīnot, kādu darba apjomu un kādā kvalitātē viņa paveic.

Nebaidīšos teikt, ka mūsu pansionāti servisa un medicīnas darbinieku pieejamības ziņā ir vieni no labākajiem Latvijā. Pašlaik tiek meklēts vadītājs. Tikko aizsākta sadarbība ar nodibinājumu *Hospiss.lv*.

Aizputes filiāles aprūpes nodaļā divi ilggadēji ārsti un viņu komanda dara apbrīnojamu darbu hroniski slimo pacientu aprūpē. Cenšamies panākt, lai arī par to valsts pienācīgi samaksātu. Ir izdevies gan saņemt naudu par pagājušā gada pārstrādi, gan summu palielināt šīgada plānā.

Pēc ķīniešu kalendāra 29. janvārī sāksies Zaļās koka čūskas gads, kas ilgs līdz 2026. gada 16. februārim.

Kādi ir Čūskas gadā dzimušie?

Ķīniešu zodiakā Čūska ir viena no spēcīgākajām un populārākajām zīmēm. Čūskas gads ir 1941., 1953., 1965., 1977., 1989., 2001., 2013. un 2025., un tajos dzimušie esot zinātnieki un gudri, bet varot būt arī greizsirdīgi un mantkārīgi.

Čūskas parasti domā, ko runā, argumentos ir spēcīgas un problēmas risina pārdomāti, taču reti ir gatavas piekāpties. Šiem cilvēkiem piemīt viņu vecumam neraksturīgs intelekts, tāpēc tie var kļūt par filozofiem un rakstniekiem. Tie var būt noslēpumaini, sabiedriskās norisēs neiesaistīties, izvēlēties vientulību, tāpēc draugu nav daudz. Mērķu sasniegšanai strādā nemanāmi un pēc atzinības netiecas. Privātajā dzīvē var būt greizsirdīgi.

Citi avoti ziņo, ka mūža pirmie posmi Čūskai ir samērā mierīgi, bet vecumdienas var tikt sagandētas: cēlonis – sentimentālā, kaislīgā daba, tieksme uz dēkām. Tomēr viss var būt citādi atkarībā no tā, vai Čūska dzimusi vasarā vai ziemā, naktī vai dienā. Čūskai piemērots siltums, tā bīstas no aukstuma, vēja brāzmām un sliktā laika. Laimīgāki būs tie, kas dzimuši tropu zemē karstā dienā, nevis tie, kas aukstā decembra naktī. Ja kāds dzimis vētrainā dienā, visu mūžu draudēšot briesmas.

Saskan ar mierīgajiem

Kristīne Kunga dzimusi 2001. gadā, mācījusies Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolā un apgūst skolotājas profesiju. Sevi viņa raksturo kā mierīgu cilvēku, taču, ja nokaitinot, varot pateikt arī asāku vārdu ar čūskas mēlīti.

„Pati saku, ka Čūskas ir cilvēki ar divām galvām. Pēc horoskopa esmu arī Dvīnis – šo raksturojumu gan zinu. Mamma dzimusi Zirga gadā, tēvs – Suņa, mans bērns – Žurkas gadā, taču par šiem raksturojumiem nekad neesmu interesējusies. Pazīstu daudzus, kas dzimuši Čūskas gadā, taču grūti teikt, vai viņu raksturā ir līdzības. Novērojusi esmu to, ka šai gadā dzimušajiem piemīt viltība.

Sabiedrībā viņi sevi parāda kā spožākos un labākos, taču, vai tā ir patiesība, nezinu. Arī es reizēm mēdzu būt viltīga.”

Vaicāta par interesēm un profesiju, Kristīne stāsta: „Par skolotāju mācos tāpēc, ka arī mamma ir skolotāja. Zinu, ka vairāki klasesbiedri apguvuši nopietnas profesijas: kāds studējis par ārstu, kāds par IT speciālistu vai pārtikas tehnologu. Manas intereses sakrīt ar rakstura iezīmēm.” Draugus Kristīne izvēlas sev līdzīgus: „Neviens šajā lokā nav ļoti aktīvs, ugunīgs. Visi diezgan nosvērti, mierīgi, un draugi dzimuši Suņa un Vērša gadā. Man noteikti nesaskan ar tiem, kas mēdz būt pārgalvīgi vai agresīvi.”

Patīk ceļot un būt cilvēkos

Floriste Līga Pirtiece dzimusi 1965. gadā un atzīst: kādas Čūskas raksturojuma iezīmes ar raksturu sakrīt. Arī viņa ir mierīgs cilvēks, un kopīgu valodu atrod ar dažādiem cilvēkiem, arī temperamentīgiem: dzīvē esot vajadzīgs līdzsvars.

„Problēmu brīdī protu izlocīties, kā vajag: varu gan uzšņākt, gan nolist maliņā. Tas ir Čūskas dabā. Vienmēr kaut kā māku izklūt. Neesmu domājusi, vai šajā gadā dzimušajiem ir kāda līdzība. Zodiaka zīmes un horoskopus zinu draugu un ģimenes lokā, un vairākiem abi raksturojumi sakrīt. Vīrs dzimis Zirga gadā un uguns zīmē – viņa raksturs tam atbilst pavisam noteikti. Draugu lokā personības ir atšķirīgas – ar dažādiem cilvēkiem būt kopā ir interesantāk. Zinu, ka daži dzimuši Žurkas

gadā, ir vēl uguns Zirgi. Es pēc horoskopa esmu Jaunava, un, ja par Čūskas raksturu vēl šaubos, tad Jaunavas raksturojums gan atbilst simtprocentīgi. Kādas profesijas šajā gadā dzimušie biežāk izvēlas, nezinu. Man patīk ceļot, darboties dārzā, patīk teātris, lasu grāmatas un daudz adu. Šogad mērķis ir vairāk ceļot.” Par to, ko nesīs Čūskas gads, Līga lasījusi, taču pareģojumus prātā nepatur: „Cik ātri izlasu, tik ātri aizmirstu.”

Amanda Gustovska

Kristīnes Kungas un Līgas Pirtieces arhīva foto

Pitona un zalkša saimnieks

Emīla Liepnieka mājās divos terārijos dzīvo čūskas: pitons Bobs un kukurūzas zalktis Ro. Savā starpā nesatiek, bet citādi uzvedas mierīgi.

Kuldīdniekam Emīlam Liepniekam mājdzīvnieki patīk. Lai gan viņam ir suns, bez tā ir arī neierasti kustoņi: pitons Bobs un kukurūzas zalktis Ro.

„Mani interesē visādi dzīvnieki. Par čūskām zināju, ka citi tās tik labi nesaprastu, bet tas būtu kaut kas tāds, kas ir tikai man. Abas nopirku Anglijā zooveikalā. Tās dzīvo apmēram 20 gadu. Uzvedas diezgan mierīgi. Liekas, ka var viegli noteikt, kā reaģēs. Savā starpā gan tās nesadzīvo, tāpēc turu divos terārijos. Tajos ieliek trauku ar ūdeni un pakaišus, zem tiem sildelementu. Vienreiz mēnesī jāsaņem. Čūskas ēd saldētas vai dzīvas peles – kā kurš baro. Nekā traka tur nav. Čūskas gadam manā uztverē nozīmes nav: neuzskatu, ka dzīvniekiem būtu kāda saistība ar gadiem.”

Pitons Bobs.

Kukurūzas zalktis Ro.

Jēkabs Aleksandrs Krūmiņš, Emīla Liepnieka arhīva foto

Čūskas: īpašas, interesantas un nekaitīgas, ja tām neuzbrūk

Dabas pētniekam, ēdolniekam Ilmāram Tīrmanim čūskas ir mīļākie dzīvnieki: „Man patīk tie, kam nepamatoti dara pāri.”

Visos attēlos ir Ilmāra Tīrmaņa fotografētās odzes.

NAV JAU NĀVĒJOŠA

I. Tīrmanis skaidro. „Vai nu Bībelē, vai citur kāds uzrakstījis, ka tās jāiznīcina un tamlīdzīgi. Zalktis latviešiem skaitās labs, jo nesot svētību, odze – slikta, jo ir indīga. Vai tad tāpēc, ka indīga, tā jāsit nost?! Jā, čūska var cilvēku apdraudēt. Gadā viens vai divi gadījumi bijuši, kad tā iekož, bet cilvēks pats vien bijis vainīgs, jo dabā iejaucies ne tajā vietā, kur vajag. Letāli gadījumi ir reti. Odzes kodiens var būt nāvējošs tikai ļoti alergiskam cilvēkam un tad, ja laikus netiek sniegta medicīniskā palīdzība vai ir ārstēts nepareizi.”

MANTOJUMS NO ĀFRIKAS

Latvijā pat indīgā odze ir samērā miermīlīga un nekaitīga, parasti tā no cilvēka izvairās. Šo dzīvnieku satiekot, pareizāk ir mierīgi atkāpties un ļaut tam doties savās gaitās. Mūsu dabā sastopamas trīs sugas – zalktis, odze un gludenā čūska, ko nevajag jaukt ar bezkāju ķirzaku jeb glodeni. Kā norāda Ilmārs, cilvēki baidās arī no lāčiem, vilkiem, bet tie parasti sētā nenāk. Čūska var iemaldīties, un ne katrs atpazīst sugu – varbūt tā tikai ķirzaka. Tāpēc nereti ļaudīm aplami šķiet, ka drošības nolūkos ložņājošo dzīvnieciņu labāk nosist.

„Ir tādas zemes, kur čūsku daudz, sugas ir dažādas un ne viena vien pat ļoti indīga. Cilvēks nācis no Āfrikas, un gēnos saglabājusies bijība pret lokveida kustību. Daudziem nepatīk sliekas vai zirnekļi, kas ir pilnīgi nekaitīgi. Bailes var būt iedzimtas – tās var būt saglabājušās no ļoti seniem laikiem, kad čūsku bija daudz, medicīna nebija tik stipra, lai līdzētu pret Āfrikas līmeņa čūskām.”

SASILŠANA NĀK PAR LABU

Vai čūsku skaits pie mums mainās, un kas to ietekmē? „Atbilstošās vietās attiecīgas sugas saglabājas,” atbild dabas pētnieks. „Lai čūsku ieraudzītu, jāiet mīkstiemiņiem, vislabāk basām kājām, jo tā ļoti sajūt zemes satricinājumu. Velti ir čūskas baidīt ar saucieniem un citiem trokšņiem – tās ir nedzirdīgas. Ja iesim smagiem soļiem, tad gan pamanīs.”

Par klimata pārmaiņu ietekmi grūti spriest. Katra suga koncentrējas sev piemērotos apstākļos. Odzes dzīvo aizaugušās vietās, izcirtumos un no paslēptuvēm izlien mežmalā saulītē pasildīties. Zalktis iecienījis atrasties mitru vietu tuvumā. Gludenā čūska Latvijā sastopama retāk, bet šur un tur vēl ir. Ziemas kļuvušas siltākas, un visiem būtu labāk, ja krasu pārmaiņu nebūtu, bet čūskas tās daudz neietekmē. Galvenais, lai ir barības bāze un atpūtnieki netraucē. Kopumā čūskām sasilšana nāk par labu.”

PĒC INTUĪCIJAS

Taujāts par pārsteigumiem, Ilmārs atzīst, ka dabā tādi gadoties. Lietpratēja skatījumā pareizāk gan būtu tos dēvēt par interesantām, reti sastopamām situācijām. Reiz pārošanās laikā redzējis mudžekli, kurā vienkopus desmitiem čūsku: „Dabā nekas īpašs jau tas nav, bet mums viss šķiet īpašs. Reiz zoologiskajam dārzam vajadzēja odzi ekspozīcijai, bija dabūta atļauja, un devāmies meklēt. Braucām intuitīvi, uzreiz atradām un noķērām. Ne vienmēr tā gadās. Šķiet, ka ne vien dabas zināšanas, bet arī intuīcija daudz pasaka priekšā. Ja indīgo čūsku atrod, noķert nav grūti: pietiek maigi piespiest ar kociņu, saņemt aiz astes, pacelt augšā tā, ka nevar iekost, un panest no cilvēkiem prom, lai nav jāsit nost. Vēlos uzsvērt: Latvijā visus rāpuļus sargā likums.”

Daina Tāfelberga
Ilmāra Tīrmaņa arhīva foto

Latvijā ir trīs sugas.

Zalktis (*Natrix natrix*) – cilvēkam nekaitīgs, saudzējams. Sasniedz 1,2 m, galvas aizmugurē divi lieli, balti, dzeltenīgi vai oranži pusmēnesveida plankumi, kas var būt saplūduši. Vēderpuse gaiša, ar tumšiem plankumiem. Acs zīlīte apaļa. Ķermeņa virspuse no zaļganpelēkas līdz melnai. Zvīņas ar ķīliem. Izplatīts nevienmērīgi, vietām sastopams bieži. Dzīvo mitros biotopos, biežāk krūmainās ceļmalās, ūdenstilpju krastos, slapjos mežos un pļavās, palienēs, nereti dārzos. Ziemā graužēju alās, krastu kraujās. Galvenā barība: abinieki, īpaši vārdes, retāk krupji un tritoni, dažreiz zivis. Zalkši garšo stārķiem, jenotsuņiem, lapsām, ūdelēm.

Gludenā čūska (*Coronella austriaca*) – 65–70 cm gara, nekaitīga, Latvijā ļoti reta, īpaši aizsargājama. Ķermeņa virspuse brūngana vai pelēcīga, ar divām līdz četrām gareniskām plankumu rindām, kas virzienā uz asti saplūst neskaidrās joslās. Tiek jaukta ar odzi, no kuras var atšķirt pēc apaļām acu zīlītēm un gludām zvīņām. Līdzīga glodenei (ķirzakai), no kuras var atšķirt pēc galvas un ķermeņa formas, lielām, šķērseniskām vēderpuses zvīņām, pēc tā, ka nav acs plakstiņu utt. Dzīvo sausos priežu skrajmežos, to laucēs, izcirtumos, senās kāpās, sausās augsto purvu malās. Slēpjas graužēju alās, akmeņu krāvumos, celmos, zem viršiem. Ēd rāpuļus, ļoti garšo pļavas ķirzakas, reizēm ēd peļveidīgo graužēju mazuļus. Medījumu nožņaudz. Agresīva, bet cilvēka ādu pārkost nevar.

Parastā odze (*Vipera berus*) – Latvijā vienīgā indīgā čūska. Līdz 75 cm, ķermeņa virspuse biežāk brūngana vai pelēcīga, ar tumšu līkloču līniju (lielās var būt melnas). Dzīvo dažāda tipa mežos, parasti laucēs, ceļmalās, izcirtumos, arī upju palienēs, krūmainās pļavās un augsto purvu malās, biežāk tur, kur izteikts mikroklijs. Pazūd no tām vietām, kur bieži uzturas cilvēki. Galvenā barība ir peļveidīgie graužēji; ja to maz, ēd abiniekus, retāk rāpuļus, ciršļus, dažreiz zvirbulveidīgo mazuļus. Odzes indē ir fermenti, kas koduma vietā izraisa sāpes, tūsku, asinsizplūdumu, audu bojājumus. Indes nav daudz (6–18 mg), iedarbība uz cilvēku samērā vāja, letāls iznākums ir ārkārtīgi reti.

/Avots: *Meža enciklopēdija*/

Latvju zīmēs čūskas simbols ir vismaz trīs variantos

Zalkša zīme atveido atslēgu uz viņsaules sakrālajām zināšanām, attēlojot divus būtības aspektus: radošo un ārdrošo, dienu un nakti, sākumu un turpinājumu. Mārai zalktis kalpo kā svētdzīvnieks, tātad Zalkša zīme veido līdzsvaru starp šosauli un viņsauli.

Vēl čūskas atveids sakņojas **Jumja zīmē**. Sākotnēji tās bija divas čūskas galvas, kas radīja pasaules rašanos vidē bez laika un bez telpas un bija duālās iedabas simboli. Vēlāk tās pārtapa par pūķa galvām (fiziskā un sakrālā aspekta simbioze), gaiļa galvām (gaismas pārvaldītāja dualitāte) vai vārpām (fiziskās matērijas pārdzimšana).

Čūskas elementi saredzami arī **Māras ūdeņu zīmē**, kas nereti tiek dēvēta par Veļu mātes zīmi. Tā pati Māra vien ir: dzīvības saņēmēja un pārradītāja. Māras ūdeņu simbolismu izsaka mākslinieks Valdis Celms: „Čūskas jeb Zalkša zīmes sākotne un vienlaikus visvienkāršākās formas saskatāmas jau līklocī. Tā ir Māras ūdeņu dzīvības un nāves robežas zīme, kas simbolizē zemes un debess nošķirtību, kā arī vienotību.”

/No instagrama profila *Māras gada rits*/

„Klintainē Daugavas vidū uz salas atrodas Lokstenes svētnīca, un rietumu krastā dzīvo zalkšu ģimene. Pirmo reizi tikāmies tad, kad ar plostu no šī krasta ar domubiedriem un savu saimi devāmies uz svētnīcu Ūseņu svinību sakarā. Mēs uz plostā, zalktis peldus Daugavā līdzās plostam uz salu. Nav izsakāms savīļojums un dziļā pietāte, kas pārņēma manu sirdi.

Ja daba, senči un Dievs ar tevi runā, viena no valodām noteikti pieder čūskām.”

Labākie, populārākie un iedvesmotājs

(Sākums 1. lpp.).

Pasākumā *Kuldīgas novada gada balva sportā* pērn labākie apbalvoti 15 kategorijās, un četrās – populārākais sportists, klubs, pasākums un tautas pasākums – tos noteica iedzīvotāji. Sociālajos medijos balsojuši vairāk nekā 1500 cilvēku. Pa divām balvām saņēma ultrariteņbraucējs Arvis Sprude un telpu futbola komanda *Nikers*.

KARTĒ MAZS PUNKTS, SPORTĀ ESAM DIŽI

Sporta skolas direktors Agris Kimbors: „Lepojos ar visiem balvu ieguvējiem, jo pagājušogad sasniegtais ir nenovērtējams un apskaužams. Var tikai jautāt, kā to visu spējāt paveikt. Kurzemnieki

nav daudz vērsti uz dižošanas, tā vietā viņi vairāk domā par smago darbu. Cik liels ir Kuldīgas novads pasaules mērogā? Kartē mazs punktiņš, bet sportā mums sasniegumi lieli. Vasarā te notika pasaules čempionāts rallijā. Mūsu vidū ir Eiropas čempions, mums ir divi

no pasaulē stiprākajiem vīriem. Domāju, ka esam vieni no talantīgākajiem.”

STADIONI BŪS VĒL

Domes priekšsēde Inese Astaševska teica: „Jūs esat jaunatnes un visas sabiedrības iedvesma.

Gribu teikt lielu paldies ģimenēm, treneriem, kas grūtajā ceļā ir kopā ar jums atbalstot. Kuldīgas novadā sporta tradīcijas vienmēr augstu godātas. Jūs trenējaties, lai sasniegtu augstus rezultātus, bet pašvaldībai jā rūpējas, lai ir, kur to darīt. Mums ir halle, manēža, Centra vidussko-

las stadions. Strādājam pie tā, lai šogad sāktos stadiona būvniecība gan Skrundā, gan Alsungā. Top darba uzdevums, lai tāds būtu arī Viļa Plūdoņa Kuldīgas vidusskolai, kur trenētos skolēni, sporta skolas audzēkņi, arī pārējā sabiedrība varētu rūpēties ar veselību.”

Uzvarētāji

Gada labākais sportists (18–23 gadi)

Spēkavīrs Valentīns Klevinskis. Viņam pērn daudz panākumu: Pasaules kausa izcīņā Gruzijā 5. vieta, *Baltijas kausā* Lietuvā 2. un 3. vieta, U23 Eiropas spēkavīru čempionātā – 2. vieta, Latvijas čempionātā Engurē un Ventspilī – 4. vieta, Latvijas čempionāta finālā Rīgā kopā ar Didzi Zariņu – 7. vieta.

Gada labākais sportists (40+)

Riteņbraucējs Ģirts Vēvers. Pasaules amatieru čempionātā 2. vieta, 23. vieta grupas braucienā grupā M50–54.

Gada labākā sportiste (35+)

Vieglatlēte Ludmila Joce. Uz vakara vadītāja Laura Lizbovska jautājumu, cik balvu gadu no gada saņemts, Ludmila smaidot atbild: „Vairāk nekā trīsdesmit.”

Pērn viņai Eiropas čempionātā 1500 m 5. vieta, 800 m – 6. vieta, 4x200 m stafetē un krosā – 4. vieta. Latvijas čempionātā 1. vieta 400, 800, 1500 un 3000 m. Latvijas veterānu sporta spēlēs vieglatlētikā telpās 1. vieta 800 un 1500 m, 2. vieta – 200 m.

Gada labākais sportists ar īpašām vajadzībām

Madars Šteinbergs. Latvijas izlasē 2. vieta pasaules bērnu un jauniešu futbola turnīrā *Gothia Cup*. Uzvara Eirāzijas bērnu un jauniešu florbola kausa izcīņā.

Gada labākais tehnisko sporta veidu sportists

Autosportists Mārcis Martinovs. 3. vieta Latvijas un Lietuvas rallijkrosa čempionāta klasē *Supercar*. Kā vienu no galvenajām prasmēm M. Martinovs min spēju pirms starta savākt nervus: „Paņēmiens katram citādi, bet savējos neatklāšu. Tehnika izpildīs pārējo.”

Gada populārākais sporta pasākums

Pasaules rallija čempionāta Latvijas posms. Vasarā Latvija šo prestižo notikumu uzņēma pirmo reizi, tostarp Kuldīgas novadā. Debitēja Latvijas pilots Mārtiņš Šekss un stūrmanis Renārs Francis. Četras dienas tas pulcēja vairāk nekā 100 000 skatītāju. Latvijas posma organizators Raimonds Strokšs nevarēja ierasties, bet uzņēmumu *RA Events* pārstāvēja mārketinga direktore, novadniece Inga Brūdere: „Kuldīgā autorallijs vēsturiski bijis aizrautība daudziem, arī man.”

Uzvarētāji

Gada populārākais tautas sporta pasākums

Nakts četrcīņa. Spēles futbolā, basketbolā, florbolā un volejbolā notiek miniformātā. Organizators Ivo Solomahins: „Šie sporta veidi ir visdemokrātiskākie un popularizē tieši Kuldīgu.”

Gada populārākais sporta klubs un Gada labākā komanda

Divas balvas saņēma Kuldīgas telpu futbola komanda **Nikers**.

Tās vadītājs Zigmunds Dvarons: „Šī sporta veida popularitāte aug, un kopā ar sporta skolu izveidojām arī U15 komandu. Viss iet uz augšu.”

Gada populārākais sportists un ledvesmotājs

Divas balvas saņēma ultraritenbraucējs **Arvis Sprude (pa labi)**. Pērn uzvara Pasaules kausa izcīņās posmā 24 stundu braucienā Itālijā. Vasarā Ginesa pasaules rekords par septiņās dienās visvairāk nobrauktajiem kilometriem – 3814 km. Turklāt tika vākti ziedojumi vēža pacientiem. Pasākumā atvērta aploksne, kurā A.Sprudem atsūtīts sertifikāts, ka rekords apstiprināts. Pirms Ziemassvētkiem Arvis pieveica 24 stundu izaicinājumu uz velotrenažiera, lai bērnodārz *Bitīte* tiktu pie jauna sporta inventāra. Sauklis *Esi piemērs* izaudzis par labdarības pasākumu, par zīmolu kopienas spēkam un vēlmei citiem palīdzēt. „Vislielākais gandarījums, ka izdevās cilvēkus savest kopā lielam projektam,” saka Arvis.

Gada labākais sportists

Pludmales volejbolists **Kristians Fokerots**. 1. vieta Eiropas čempionātā pludmales volejbolā U20 grupā un arī uzvara Eiropas čempionātā kopā ar pārinieku Mārtiņu Pļaviņu. Kristians saka: „Vienmēr prieks atgriezties Kuldīgā, jo te viss sākās. Lai gan gaitas turpinu citur, ir patīkami no Kuldīgas just atbalstu. Mēs, kuldīdznieki, turamies kopā.”

Gada sportiskākais pagasts

Ēdole. Pērn šeit notikuši dažādi pasākumi: janvārī – galda spēļu čempionāts, februārī kā viena no lielākajām komandām sacentās novada ziemas sporta spēlēs, martā – volejbola turnīrs *Kā būs, tā būs*, maijā – *Ēdoles apli* (kross, ritenbraukšana, soļošana), jūnijā – *Stipro skrējieni*, augustā viena no lielākajām komandām iesaistīta novada vasaras spēlēs, noticis Olu festivāls, septembrī – fotoorientēšanās *Mijkrēslis Ēdolē*, oktobrī *Bumbu bums* popularizēja skolas sporta zāli – varēja spēlēt volejbolu, basketbolu, galda tenisu, izmantot trenāžierus. Sporta organizatore Sandra Ēķe: „Prieks par katru. Kad pasākumus rīkojam, izaigāju Ēdolē visas mājas un uzaicinu ikvienu, kurš spēj kustēties. Vislielākais prieks – iesaistīt tos, kas sevi par sportiskiem neuzskata. Vislabākais bija *Stipro skrējieni*, ko rīkoju kopā ar meitu Martu.”

Gada labākā sportiste

Volejboliste **Anija Jurdža**. Latvijas izlases dalībniece, pašlaik spēlē Spānijas klubā *Olimpico*. Videosveicienā Anija saka: „Šī balva ir īpaša, jo nāk no tās vietas, no kuras nāku es un kur iepazīnu volejbolu. Lielu paldies saku pirmajai treneri Rudītei Kronlakai, arī pārējiem treneriem, kuri iesaistījušies manās volejbolistes gaitās. Ļoti lielu paldies par nenogurstošu atbalstu saku ģimenei.”

Inta Jansone, Lailas Liepiņas foto

PAZIŅOJUMS par vēja elektrostaciju parka “Ventspils 2” un tā saistītās infrastruktūras projekta Ventspils novada Ziru pagastā un Kuldīgas novada Ēdoles un Padures pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma sākotnējo sabiedrisko apspriešanu

Paredzētā darbība – Vēja elektrostaciju parks “Ventspils 2” un tā saistītā infrastruktūras projekta īstenošana Ventspils novada Ziru pagastā un Kuldīgas novada Ēdoles un Padures pagastos.

Paredzētās darbības ierosinātājs – SIA “Latvijas vēja parki”, reģistrācijas numurs 40203415150, juridiskā adrese: Pulkveža Brieža iela 12, Rīga, LV-1010, e-pasts: ventspils2@vejaparki.lv.

Pēc Vides pārraudzības valsts biroja lēmuma Nr.5-02-1/16/2023 (16.08.2023.) ar grozījumu Nr.5-02-1/77/2024 (12.12.2024.) notiek ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) plānotajam vēja elektrostaciju parkam “Ventspils 2” un tā saistītās infrastruktūras projektam Ventspils novada Ziru pagastā un Kuldīgas novada Ēdoles un Padures pagastā. Vēja parkā plānots uzstādīt līdz 60 vēja elektrostaciju (VES), kur katras VES nominālā jauda varētu sasniegt 8 MW. Uzstādāmo

VES modelis un tā tehniskie raksturlielumi nav noteikti. VES novietojums un skaits tiks precizēts IVN procesa gaitā. Vēja parka saistītās infrastruktūras tehniskie risinājumi un saražotās elektroenerģijas akumulēšana (BESS) tiks precizēta IVN procesā. SARAŽOTĀ elektroenerģija tiks nodota pārvades tīklā, izmantojot esošo augstsprieguma elektropārvades kabeļu līniju. Pieslēguma nodrošināšanai tiks izbūvētas jaunas apakšstacijas, kuru novietojums tiks izvērtēts IVN ziņojuma izstrādes procesā.

Paredzētās darbības iespējamās norises vietas –

Ventspils novada Ziru pagasta un Kuldīgas novada Ēdoles un Padures pagasta nekustamo īpašumu zemes vienības vai zemes vienību daļas:

Nr.	Nekustamā īpašuma nosaukums	Kadastra numurs	Zemes vienības kadastra apzīmējums
Vēja elektrostaciju novietošana			
1	Valsts mežs 6246	62460010039	62460030126
2	Valsts mežs Ziras	98900020088	98900020143
3	Valsts mežs 6246	62460010039	62460030094
4	Valsts mežs Ziras	98900020088	98900020088
5	Valsts mežs Ziras	98900020088	98900020142
6	Valsts mežs 6246	62460010039	62460040036
7	Valsts mežs 6246	62460010039	62460020183
8	Valsts mežs 6246	62460010039	62460020181
9	Valsts mežs 6246	62460010039	62460030125
10	Valsts mežs 6246	62460010039	62460020139
11	Valsts mežs Ziras	98900020088	98900050087
12	Valsts mežs Ziras	98900020088	98900040082
13	Tigas meži	62720010061	62720010058
14	Valsts mežs 6246	62460010039	62460020182
15	Tigas meži	62720010061	62720010057
16	Valsts mežs 6246	62460010039	62460030093
17	Valsts mežs Ziras	98900020088	98900020089
18	Tigas meži	62720010061	62720030070
19	Valsts mežs 6246	62460010039	62460030127
20	Valsts mežs 6246	62460010039	62460020140
Saistītā infrastruktūra (ceļi, kabeļi, pieslēgums)			
21	Valsts mežs 6246	62460010039	62460040034
22	Valsts mežs 6246	62460010039	62460010019
23	Valsts mežs 6246	62460010039	62460010061
24	Dzeņi	62460010064	62460010064
25	Roņi	62460020092	62460020092
26	Ezernieki	62460090001	62460020158
27	Autoceļš V1288	62720030081	62720030081
28	Dzeņi	62460040005	62460040005
29	Avoti	62460040011	62460040011
30	Autoceļš P108	62460040039	62460040039
31	Valsts mežs 6246	62460010039	62460040064
32	Lūļas	62460030058	62460040055
33	Struiju mežs	62460040067	62460040070
34	Struiju mežs	62460040067	62460040071
35	Struiju mežs	62460040068	62460040068
36	V1288	62460070024	62460040037
37	Ventas mazmājiņa	62460040023	62460040023
38	Ventkalniņi	62460040048	62460040048
39	V1268	62460060311	62460040038
40	Valsts mežs 6246	62460010039	62460040065
41	Tālavas	62460040017	62460040017
42	Valsts mežs 6246	62460010039	62460040035
43	Liedikas	62460040012	62460040013
44	Liedikas	62460040012	62460040012
45	Valsts mežs 6246	62460010039	62460040069
46	Burtnekkalni	62460030016	62460040049
47	Ezernieki	62460090001	62460030070
48	Jaunkēsteri	62460030049	62460030049
49	Dadži	62460030057	62460030057
50	Bumbieri	62460030054	62460030054
51	Liepnieki	62460030150	62460030149
52	Lūļas	62460030058	62460030058
53	Ezernieki	62460090001	62460030100
54	Imaki	62460030042	62460030042
55	Kalnsluķu pļavas	62460030075	62460030075
56	Meža Kalnsluķi	62460030076	62460030076

57	Burtnekkalni	62460030016	62460030107
58	Kalnsluķi	62460030029	62460030029
59	Kalnsluķi Vingri	62460030099	62460030136
60	Bumbieri 2	62460030001	62460030137
61	Ezernieki	62460090001	62460030053
62	Ezernieki	62460090001	62460030073
63	Skaistkalni	62460030030	62460030030
64	Druvas	62460060298	62460030087
65	Ezernieki	62460090001	62460030078
66	Vīļi	62460020059	62460030032
67	V1268	62460060311	62460030091
68	Kalnsluķi Vingri	62460030099	62460030099
69	Veclejas	62720060018	62720010094
70	Autoceļš P108	62720100096	62720010082
71	Ziediņi	62720010018	62720010018
72	Vīļi	98900040101	98900040049
73	-	98900010438	98900040084
74	Pļavnieki	98900040026	98900040026
75	Dzintari	98900040015	98900040017
76	V1269	98900010472	98900040072
77	Ābeļi	98900010200	98900040023
78	Priežsaknes	98900040078	98900040028
79	Ceļš - Franči-Dzintari	98900040088	98900040088
80	Franči	98900040096	98900040096
81	Valsts mežs Sise	98900040280	98900040085
82	Jaunsāmieši	98900040079	98900040079
83	-	98900040086	98900040086
84	Dzintari	98900040015	98900040081
85	Jaunsāmieši - 1	98900040014	98900040014
86	Laidarāji	98900010297	98900040057
87	Sāmieši	98900040106	98900040095
88	Muižarāji	98900040041	98900040041
89	Punaki	98900040039	98900040040
90	Ērgļi	98900040052	98900040052
91	Dzintari	98900040015	98900040073
92	Mežmali	98900040058	98900040058
93	Kalnberzi	98900040070	98900040070
94	Celmi	98900040056	98900040056
95	Valsts mežs Sise	98900040280	98900040097
96	Skaras	98900030122	98900030122
97	Kurzemnieki	98900030056	98900030094
98	Ābeļi	98900010200	98900030028
99	Zelmeņi	98900030068	98900030068
100	Mežābeļi	98900030132	98900030027
101	Zemītes	98900030047	98900030047
102	-	98900010455	98900030116
103	Ceļš - Saulītes-Sises ciems	98900010473	98900030112
104	Ķirši	98900030070	98900030070
105	Jaunzemji	98900010104	98900010104
106	Rožnieki	98900020007	98900010050
107	-	98900010438	98900010485
108	Gaismas	98900010345	98900010345
109	Saknītes	98900010559	98900010298
110	Krūmiņi	98900010250	98900010250
111	Mazkrogs	98900010085	98900010085
112	Dižpulķi	98900020063	98900010281
113	Akmeņkalni	98900010329	98900010329
114	V1348	98900010471	98900010471
115	-	98900010413	98900010413
116	Ziru kapi	98900010405	98900010405
117	Dobeļi	98900010312	98900010360
118	Kaķīši	98900010478	98900010479
119	Ozoli	98900010253	98900010253

120	Gaidas	98900010274	98900010274
121	Remeši	98900010236	98900010236
122	Elksniņi	98900010426	98900010421
123	Jaunarāji	98900010244	98900010244
124	Ceļš - Meža kapi	98900010465	98900010465
125	Bērzaine	98900010211	98900010212
126	Teteri	98900010287	98900010287
127	Dobeļi	98900010312	98900010312
128	V1269	98900010472	98900010472
129	Arājkalni	98900010265	98900010474
130	Mazsniedzes	98900010575	98900010242
131	Hertas	98900010210	98900010252
132	-	98900010346	98900010346
133	Rijnieki	98900010188	98900010188
134	-	98900010440	98900010440
135	Silarāji	98900010216	98900010216
136	Meldri	98900010119	98900010223
137	Mežzīles	98900010461	98900010327
138	Vārpatas	98900010313	98900010313
139	Bērzaine	98900010211	98900010211
140	Bērziņi	98900010249	98900010249
141	Nikas	98900020099	98900010403
142	Teteri	98900010287	98900010200
143	Grāveri	98900010032	98900010107
144	Jaunmētras	98900010587	98900010489
145	-	98900010438	98900010438
146	Kaķīši	98900010478	98900010457
147	Alksniņi	98900010123	98900010422
148	-	98900010455	98900010455
149	-	98900020112	98900020112
150	-	98900020119	98900020119
151	Nikas	98900020099	98900020099
152	Vanagi	98900020068	98900020086
153	-	98900020119	98900020123
154	Laši	98900040074	98900020106
155	Doņi	98900020124	98900020124
156	-	98900020076	98900020076
157	Gravas	98900020095	98900020095
158	Uplejas	98900020028	98900020028
159	Uplejas	98900020028	98900020120
160	Putniņi	98900020061	98900020061
161	Ezerkrogs	98900020021	98900020022
162	V1348	98900010471	98900020140
163	Riesti	98900020043	98900020044
164	Mierkalni	98900020121	98900020121
165	Vendzavu dzirnavezers	98900020085	98900020085
166	Autoceļš P108	98900020132	98900020132
167	V1268	98900020141	98900020141
168	Dobeļi	98940040069	98940040069
169	Autoceļš P108	98940040098	98940040098
170	P123	98940040101	98940040121
171	Valsts mežs Zlēkas	98940010026	98940040103
172	Līči	98900050003	98900050003
173	Olkalni	98900050048	98900050048
174	Skujiņas	98900050118	98900050119
175	Užava	98900030100	98900050103
176	Gārša	98900050002	98900050002
177	Laucinieki	98900050033	98900050033
178	Vecpriednieki	98900050024	98900050024
179	-	98900010438	98900050102
180	Zvīņu mežs	98900050027	98900050027
181	Vālodzes	98900050050	98900050050
182	Brūveri	98900050020	98900050020

Ar sagatavotajiem materiāliem par paredzēto darbību var iepazīties:

klātienē:

- Ventspils novada pašvaldībā (Skolas iela 4, Ventspils),
- Ziru pagasta pārvaldē (“Saulgrieži”, Ziras, Ziru pagasts, Ventspils novads),
- Kuldīgas novada pašvaldībā (Baznīcas iela 1, Kuldīga),
- Kuldīgas VPVKAC (Pilsētas laukums 2, Kuldīga);
- Ēdoles pagasta pārvaldē (Dārza iela 6, Ēdole, Ēdoles pagasts, Kuldīgas novads),

internetā:

- www.enviro.lv,
- https://vejaparki.lv,
- ventspilsnovads.lv,
- kuldigasnovads.lv,

no 2025. gada 28. janvāra līdz 23. februārim un šajā laikā sūtīt rakstiskus priekšlikumus par paredzēto darbību Vides pārraudzības valsts birojam (Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV-1045, tālr. 67321173, www.vpvb.gov.lv, e-pasts: pasts@vpvb.gov.lv).

Sabiedriskās apspriešanas sanāksmes notiks hibrīdformā 2025. gada:

12. februārī plkst. 18.00:

var ierasties klātienē Ziru tautas namā (“Saulgrieži”, Ziras, Ziru pagasts, Ventspils novads, LV-3624); var pieslēgties attālināti: <https://eu01web.zoom.us/j/68321314526?pwd=e4qSFVVSJYUjTfZkVhDkSf63CvM.1;>

13. februārī plkst. 18.00:

Ēdoles kultūras namā (Dārza iela 6, Ēdole, Ēdoles pagasts, Kuldīgas novads, LV 3310); var pieslēgties attālināti: [https://eu01web.zoom.us/j/68205664211?pwd=BPyyEfoXp6uC3qvdghA0rnWERa9lr5.1.](https://eu01web.zoom.us/j/68205664211?pwd=BPyyEfoXp6uC3qvdghA0rnWERa9lr5.1)

PĀRDOD

DZĪVOKLI. Ziemā silts, zemi komunālie maksājumi, tuvu Venta. Tālr. 28808959.

Divistabu **DZĪVOKLI.** Stākā pa tālr. 28808959.

SIA Vēvers piegādā priedes skaidu **BRIKETES** (225 EUR/paletes; 115 EUR/puse paletes), klucīšus (125 EUR/1,3 m³ maiss). Uz vietas ražotnes veikalā var iegādāties arī mazākā apjomā. Tālr. 26651831 vai www.vevers.lv.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**. Ilgi deg, mazs pelnu atlikums, 224 EUR par paleti. Tālr. 20331463.

Pārdod ar piegādi sausu, skaldītu **MALKU**, 3 m garu malku un zāģētavas atgriezumus. Tālr. 29249578.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

7 m³ (berkubi): **ALKSNIS** – 295 EUR, **BĒRZS** – 340 EUR. Cena ar piegādi, izsniedz čeku. Tālr. 20270681, 28366344.

Skaldītu, sausu lapkoku **MALKU**, krāmeš kubs. Tālr. 23270201.

Pārdod skaldītu, sausu un zaļu **MALKU** krāmešos kubos un maisos. Tālr. 27650972.

Pārdod **MALKU** maisos un kravās. Tālr. 25607959.

PĒRK

VIENISTABAS DZĪVOKLI Kuldīgā. Tālr. 22447206.

Vietējais mežsaimniecības uzņēmums pērk visu veidu **MEŽA ĪPAŠUMUS**: izcirtumus, jaunaudzes, briestaudzes. Interesē dažāda lieluma platības. Augstākā cena reģionā. Tālr. 25731315.

Craftwood pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS**. Cena: 1500–10 000 EUR/ha. Tālr. 26360308.

Nopirkšu lauksaimniecības **ZEMI**, mežu ar zemi vai lauku viensētu. Tālr. +371 26157008.

Ģimene pērk **ZEMI** jūras tuvumā (līdz 2 km). Tālr. 29427480.

ZARUS šķeldošanai. Tālr. 29150380.

SIA AIB/iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS**, jērus, zirgus. Iepērkam arī bioloģiskos lopus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20238990.

Z/s **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251.

SIA Valinda pērk **LIELLOPUS**, jaunlopus, jērus. Samaksa tūlītēja, labas cenas. Tālr. 29434034.

Pērku dažādus padomju laika (un vecākus) **TRAUKUS** un galda piederumus. Braucu klāt. Tālr. 22839283.

DAŽĀDI

Sertificēts **TAKSATORS** profesionāli izgatavos inventarizācijas lietu jūsu mežam. Cena: 60 EUR! Piedāvājam arī **MEŽAUDZES** novērtēšanu, cirsmu dokumentācijas sagatavošanu, īpašuma robežu, kupicu ierīkošanu un atjaunošanu, bezmaksas konsultācijas. Strādājam visā Latvijā. Tālr. 25731315.

Telpu kosmētiskais **REMONTS**. Tālr. 26269909.

Ierīkojam un remontējam **ŽOGUS**. Tālr. 28742941.

VĒLAS NOMĀT

upeskalni ab SIA *Upeskalni AB* vēlas nomāt **LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMI** Kuldīgas novadā. Tālr. 25614157.

SVEASKOG **BEZ MAKSAS** attīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības. **PĒRK** zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojamo materiālu. ☎ 25 622 293

Par sporta pasākumiem, rezultātiem informējiet e-pastā: inta.jansone@kurzemnieks.lv

LĪDZJŪTĪBAS

Vai, zemīte, tev pietrūka Kalniņā gulētāju?
Kam tu mani jaunu sauci
Zem zaļām velēnām.

/T. dz./
Izsakām līdzjūtību Sandrai Ķergalvei un tuviniekiem, INTU mūžībā pavadot.

Bijušie Padures skolas kolēģi

Noriet saule vakarā,
Meža galus zeltīdama;
Nolīkst klusi sirmā galva,
Saulas ceļu aizīdama.

/T. dz./
Mūžībā aizgājis
IGORS LEONS LAPINŠ
(25.07.1936.–25.01.2025.).
Izvadīšana notiks sestdien,
1. februārī, 14.00 no Aizputes
ielas kapličas uz Annas
kapiem.
Dēls ar ģimeni

Pār tavu sirdi un darbīgo mūžu
Zemes māte nu villaini segs.
/N.Dzirkale./
Dzīlās sērās paziņojam, ka
mūžībā devusies
ERNA ŠUBIS-ŠUBE.
Izvadīšana notiks ceturtdien,
30. janvārī, 13.00 no
Aizputes ielas kapličas uz
Kalna kapiem.
Piederīgie

Kurzemnieku februārim
var abonēt

līdz 29. janvārim:

- redakcijā (bez komisijas maksas);
- pastā;
- pie pastniekiem;
- www.abone.pasts.lv (komisijas maksa – 1,20 eiro).

NOTĀRA PADOMS

Kas jāzina par laulības līgumu

Kādi ir biežāk uzdotie jautājumi par laulības līgumu, kas palīdz pārī sakārtot formalitātes un mantiskās saistības? Skaidro notāri.

Laulības līgums ir dokuments, ar kuru var nodibināt, grozīt un izbeigt laulāto mantiskās attiecības. Šīs attiecības balstās Civillikumā teiktajā, bet laulības līgums dod iespēju likumisko kārtību grozīt, pašiem vienojoties par to, kādas viņu mantiskās attiecības būs.

„Laulības līgums jāreģistrē Uzņēmumu reģistrā. To var uzticēt zvērinātam notāram.”

Ar līgumu var noteikt to, ka laulāto manta ir šķirta (katrs patur savu, kā arī turpmāk iegūtā manta piederēs tikai tam laulātajam, kurš to būs ieguvis), vai arī – gluži pretēji – var paredzēt, ka visa manta, kas pieder kādam laulātajam, turpmāk būs kopīga. Šajā gadījumā gan ir iespēja konkrētu mantu noteikt par viena laulātā atsevišķu mantu, īpaši par to vienojoties. Līgumu var slēgt gan laulātie,

gan tādi pāri, kas tikai plāno laulībā doties. Līgumu slēdz pie zvērināta notāra, klātesot abiem laulājamajiem vai laulātajiem, bet, ja laulājamie ir nepilngadīgi, arī viņu likumīgiem pārstāvjiem. Pilnvarnieki līguma slēdzējus nevar aizstāt.

Izmaiņas iepriekš noslēgtos līgumos, tai skaitā laulības līgumā, var ieviest, tikai abiem līgumslēdzējiem par to rakstiski vienojoties, norāda zvērināta notāre Dace Ozoliņa. Izmaiņas laulības līgumā ir apliecināmas pie zvērināta notāra un reģistrējamas Laulāto mantisko attiecību reģistrā. Ir svarīgi arī noskaidrot, vai bez laulības līguma noslēgts vēl kāds cits, piemēram, par nekustamo īpašumu atsavināšanu. Ar laulības līgumu nevar reģistrēt īpašumtiesību maiņu bez papildu līgumiem, jo laulības līgums regulē tikai mantisko attiecību režīmu.

Zvērināti notāri norāda, ka pašlaik izplatītākais ir laulības līgums par mantas šķirtību, kas nosaka: katra laulātā manta paliek viņa īpašumā – gan tā, kas iegūta pirms laulībām, gan tā, kas pēc tām. Šāds dokuments atvieglo mantas sadali laulības šķiršanā un otru laulāto pasargā no iespējamām finansiālām

Latvijā 2023. gadā noslēgti
873 laulības līgumi,
pērn 11 mēnešos – 911.

saistībām, piemēram, ja viens uzņemas lielus kredītus vai sāk uzņēmējdarbību. Retāk tiek slēgti laulības līgumi par mantas kopību, kas paredz, ka visa laulāto manta ir kopīga. Šādā gadījumā, laulību šķīrot, nepieciešama vienošanās par mantas kopības sadali. Vienlaikus atšķirībā no situācijas, kad starp laulātajiem pastāv likumiskās mantiskās attiecības, vairs nav pamata strīdiem par to, kura manta ir, bet kura nav kopīga, jo saskaņā ar līgumu visa manta ietilpst laulāto mantas kopībā, ja vien nav izdalīta kā atsevišķa.

Zvērināta notāre Linda Eglīte norāda, ka saskaņā ar Notariāta likuma 327. pantu notārs var laulības šķiršanas lietu sākt tad, kad ir saņemts abu kopīgs iesniegums par laulības šķiršanu, pirms tam pārliecinoties, vai šo lietu nav sācis cits notārs. Atbilstoši Notariāta likuma 333. pantam notārs laulību nešķir agrāk kā pēc 30 dienām, skaitot no šīs lietas sākšanas dienas.

Noskenē kvadrātkodu
un lasi mūs
arī portālā
Kurzemnieks.lv!

Seko sociālajos medijos:

 Kurzemnieks

 jaunais_kurzemnieks

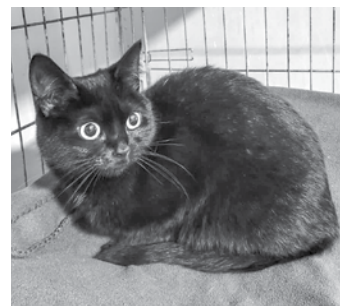
 @kurzemnieks_K

MEKLĒ MĀJAS

Dzīvnieku aizsardzības biedrība **Nika** atrodas Skrundas lauku teritorijā, Ciecērē, Cieceres ielā 5, tālr. 20409341.

Riko ir ļoti gudrs, draudzīgs suņu puika, kam patīk pastaigas. Būs piemērots tādām cilvēkam, kurš var visu dienu pavadīt kopā. Dzimis 2014. gada 28. maijā, čipa nr. 98102000094520, kastrēts, vakcinēts, ar pasi.

Cilvēki atveda kaķēni, ko uz Rīgas-Liepājas šosejas pamanīja aiz Rudbārziem netālu no Embūtes pagrieziena. Kaķene ir kopta, bet čipa nav. Ir ļoti sabijusies, izskatās, ka dzīvojusi tikai telpās. Gaida savu saimnieku.

Sagatavojusi
Laila Liepiņa

Desmitais krāšņais kalendārs

Kalendāru atklāšanā Alsungas un Ēdoles mākslas klašu skolēni un Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra mākslas pulciņa audzēkņi katrs saņem savu eksemplāru.

Darbos attēloti dažnedažādi dzīvnieki, putni un kukaiņi košās krāsās.

Alsungas Mākslu pamatskola, sadarbojoties ar tipogrāfiju *Māras druka*, desmito gadu izdevusi gan galda, gan A2 formāta sienas kalendāru. Tajos iekļauti 77 mākslas darbi, kuru autori ir 42 Alsungas un Ēdoles skolēni, kā arī bērnu un

jauniešu centra (BJC) audzēkņi.

Ik gadu par kalendāru atbild Alsungas mākslas klašu skolotāja Natalja Štefaņuka: „Šogad piedalījās visi mūsu skolas programmas *Vizuāli plastiskā māksla* un BJC programmas *Zīmēšana*

un *gleznošana sākumskolā* audzēkņi no septiņiem līdz 14 gadiem. Tēma bija dzīvnieki, putni, kukaiņi, un, tā kā šis ir Čūskas gads, ir arī čūskas. Darbi tapuši pārsvarā ar akvareļkrāsām un pastelkrāsiņiem, daži zīmēti ar parasto grafīta zīmuli, daži vei-

doti digitāli. Kalendārā iekļauta visu to audzēkņu darbi, kuri piedalījās. *Māras druka* mūs atbalsta un kalendārus izdod visus desmit gadus.” Dzīvnieku, putnu vai kukaiņu kalendārs tapis arī iepriekš, taču desmitajā jubilejā visas trīs tēmas apvienotas. Šo

izdevumu iegādāties nevar, tas atrodas skolās un BJC, ir pedagogiem, audzēkņiem un skolas draugiem.

Amanda Gustovska
Nataljas Štefaņukas arhīva
un autores foto

Doties skaņu pastaigā

Neparastā skaņu pastaigā nedēļas nogalē Kuldīgā māksliniece Heidija Holmstrema (*Heidi Holmström*) no Nīderlandes interesentus veda gar Alekšupītes ūdenskritumu, pāri tiltam lejā līdz Ventai. Austiņās varēja klausīties viņas izveidoto ierakstu, bet mākslas telpā *Studija* – apskatīt instalāciju *Lielais dūriens*.

Mākslas skolas audzēkne Paula Līcīte dalās iespaidos: „Dzirdēju ieraksta skaņas un skaņu no ārpuses, un brīžiem tās saplūda kopā. Ļoti interesanta ideja, labi izpildīta.”

JĀIZTUR KONKURENCE

Studijas vadītāja Maija Rudovska starptautiskā rezidenču programmā 40 mākslinieku konkurencē izvēlējusies sešus. Bija vairāki nosacījumi: jābūt profesionālam māksliniekam ar izglītību, kam jau ir karjera, jābūt portfolio un motivācijas vēstulei, kāpēc vēlas Kuldīgā būt un ko plāno šeit darīt. Virstēma ir daba, ainava, ekoloģija, tas, kā mainīgā klimata ietekmē piedzīvojam pārmaiņas. Dalībniekiem šī tēma jāpēta.

H.Holmstrema ir viena no rezidentēm. Darbos viņa kombinē mūziku un vizuālo mākslu, ek-

sperimentē ar skaņām, pieraksta tās notīs un veido kompozīcijas. Mūziku studējusi Helsinku Popa un džeza konservatorijā, Nīderlandē dzīvo Hāgā.

KULDĪGAS KARDIOGRAMMA

Šeit Heidija radījusi projektu *Lielais dūriens*: tās ir skaņu pastaigas, kurās aicināti vietējie, un instalācija. *Lielais dūriens* ir atsauce uz labošanu, rekonstrukciju. Ainavu ietekmē erozija un cilvēka rīcība, un, ja kultūras mantojums izzūd, vajadzīgs liels dūriens, lai to labotu, uzturētu,

atjaunotu.

Māksliniece dalās iespaidos: „Kuldīgā savācu skaņu ierakstus – ierakstīju ledus skaņas pie Ventas, ar hidrofonu arī ūdenskrituma skaņu zem ūdens, kas kontrastā ar skaņu virspusē ir ļoti maiga un trauksma. Ir arī koka skaņa. Apkopēju vienā skaņu celiņā. Izzēsu cilvēku un mašīnu radītos trokšņus – koncentrējos tikai uz dabas skaņām. Pēc tam ierakstu apstrādāju datorprogrammā. Ir tādas frekvences, kuras cilvēka auss saklausīt nevar, un tās padarīju skaļākas. Piemēram, putnu balsis ir daudz ska-

Pastaigas laikā māksliniece Heidija Holmstrema stāsta, ka izdevies šeit skaņu ierakstīt vairākos gadalaikos. Ir dzirdama arī sniega un ledus skaņa pie ūdens. Viņa aicina ieklausīties dabas skaņās, kas nekad nebeidzas.

Māksliniece palīdz viedtālrunos atvērt programmu, kurā varēs klausīties pastaigai Kuldīgā īpaši radīto skaņu.

ļākas. Dzīvnieki un putni skaņu dzird citādi, un es par to domāju.

Kuldīga ir ļoti īpaša, un man šeit patīk. Gribētu te būt vasarā, peldēties Ventā. Rumbas ūdenskritums un tā skaņa ir iespaidīga! Žēl, ka neprotu latviski, jo vēlētos ar vietējiem sarunāties un piekļūt kuldīdzniekiem tuvāk.”

Mākslas telpā *Studija* Kaļķu ielas kvartālā var apskatīt desmit metru garu koka instalāci-

ju no vairākiem sastiprinātiem posmiem, kas simbolizē autores izjūtas par Kuldīgas seno mantojumu, kam vajadzīga atjaunošana. Uz koka Heidija iegravējusi skaņas celiņu, ko var dzirdēt pastaigas laikā. Tas līdzinās kardiogrammai, kas simbolizē saikni ar vecajām lietām, kam nepieciešama atjaunošana jeb lielais dūriens.

Ineses Slūkas
teksts un foto